

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΕΠΙΒΕΡΡΗΕΙΣ

ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

ΤΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Πρόδος μετά φρονήσεως
Εφαρμογή μετά μαθήσεως

Θεωρία άνευ πράξεως είνε τι κενόν
πράξις άνευ θεωρίας είνε τι τυφλόν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΡΙΣΤ. Θ. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΖ^{ΟΝ} ΑΡΙΘ. 180

15 ΑΠΡΙΡΙΟΥ 1927

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αί ένισχύσεις τής Γεωργίας.— Τά χημικά λιπώματα και αι βοσκαί.— Παθήσεις τών φυτών. Ή ψώρα.— Τί λένε οί Έλληνες γεωπόνοι διά τά Χημικά Λιπώματα — Γεωργική Έκπαίδευσις Στρώτου. Μελά. Άραβόσιτος.— Κτηνοτροφικές κολοκύθες. Α. Γ.— Αί δεινρώδεις καλλιέργειαι Τίνιδος.— Λίπνισις Τριφυλλίου. Π. Α.— Μηχανική καλλιέργεια.— Ποικίλα. Α΄ Γνώμη Γάλλου πρωθυπουργού. Β΄ Πίναξ καταναλώσεως λιπασμάτων Μακεδονίας.— Έπίκαιρα. Ψεκασμοί.— Άλληλογραφία.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

ΤΟ ΒΗΜΑ ΕΙΣ Ο ΕΔΙΔΑΞΕΝ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ. (Βέρροια).

Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΖΗΤΟΥΝΤΑ ΠΕΜΠΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙΣ ΤΗΣ Α. Ε. Ε. Χ. Π. Λ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ : ΑΡΙΣΤ. ΜΟΥΡΑΤΣΓΙΟΥΣ ΓΕΩΠΟΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 33

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΙΡΑΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ΛΙΠΑΝΣΙΣ ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΥ

(Βλ. ειδικόν άρθρον εις σελ. 241 του ανά χειρας τεύχους).

ΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Αἵτια στασιμότητος τῆς Ἑλλ. Γεωργίας

Ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργία, κατὰ τὰ τελευταῖα πενήτηκοντα ἔτη ὀλίγας ἐπραγματοποίησε προόδους· ἀναλόγως δὲ τῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου μας καὶ τῶν προσόντων τοῦ αἰ πραγματοποιηθεῖσαι πρόσοδοι εἶναι τελείως ἀσήμεντοι, ἂν καὶ ὁ γεωργικὸς λαὸς μας καταβάλλει μεγίστους φόρους, τῶν ὁποίων ἓν σπουδαῖον μέρος ἐξοδεύεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας διὰ τὰς διαφόρους αὐτοῦ ὑπηρεσίας.

Ἄν καὶ τὰ διὰ τὰς γεωργικὰς ὑπηρεσίας ἐξοδεύόμενα ποσὰ εἶναι ἀρκετὰ σπουδαῖα, ἐν τούτοις τὰ ἐκ τούτων προερχόμενα **πραγματικὰ θετικά** ἀποτελέσματα εἶναι ἀσήμεντα καὶ τόσο μικρὰ ὥστε δὲν τὰ αἰσθάνεται ὁ πραγματικὸς γεωργός, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν ἰδῶτα τοῦ ποτίζει τοὺς ἀγρούς του.

Ὁ ἀληθὴς ἀγρότης, ἀγανακτεῖ καὶ παραπονεῖται κατὰ

τῆς Γεωργικῆς Ὑπηρεσίας, ἀλλὰ τὰ παράπονά τοῦ, αἱ ἀγανακτήσεις του καὶ αἱ διαμαρτυρίαι τοῦ δὲν φθάνουν μέχρις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι καθήκον καὶ ἐντολὴν ἔχουν νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς ἐργάτας τῆς γῆς, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ἡμέρα εἰς ἡμέραν περισσότερον ἀποθαρρύνονται καὶ ἀπελπίζονται καὶ χάνουν τὴν πρὸς τὴν γεωπονικὴν ἐπιστήμην ἐμπιστοσύνην των, τὴν ὁποίαν φυσικὰ σχετίζουσιν μὲ τοὺς γεωπονικοὺς ὑπαλλήλους.

Εὐνόητον εἶνε πόσον ἡ τοιαύτη ψυχικὴ διάθεσις τοῦ ἀγρότου εἶνε ἐπιζημία διὰ τὴν κανονικὴν ἐδρασίαν τοῦ τόπου καὶ διὰ τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ οἰκονομικά.

Ἡ φτώχεια φέρνει γελνία λέγει ἡ λαϊκὴ σοφία.

Ἡ σειρά αὐτῶν γεγονότων παρεμποδίζει καθεὶς πραγματικὴν καὶ ἀληθῆ γεωργικὴν πρόοδον καὶ γίνεται ἀφορμὴ ὥστε τὰ ὑπὲρ τῆς Γεωργίας ἐξοδεύόμενα μεγάλα ποσὰ πηγαίνουν χαμένα καὶ ἔχι μόνον δὲν φέρουν καμμίαν οὐσιώδη ὠφέλειαν, ἀλλὰ πολλάκις γίνονται καὶ ἀφορμὴ θετικῶν ζημιῶν.

Κατὰ τὴν ἰδικήν μου ἀντίληψιν, ἡ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν αὐξάνουσα δυσπιστία τοῦ πραγματικοῦ γεωργοῦ πρὸς τοὺς γεωπονικοὺς ὑπαλλήλους εἶνε παρμεγίστη ζημία, καὶ ὁ σπου-

δαιότερος λόγος της όπισθοδρομώσεως, ή τοδλάχιστον της στασιμότητος και της μη πρόοδου της γεωργίας μας.

Τήν δυσπιστίαν δέ του γεωργού προς την γεωργικήν ύπηρεσίαν ίσχυρότατα ένίσχυσαν τά έκάστοτε λαμβανόμενα υπό του Κέντρου άστοχα μέτρα προς προαγωγήν της γεωργίας μας.

* *

Αίτια άποτυχίας προσαπθειών προς πρόοδον της Γεωργίας μας

Βεβαίως από μιας 50ετίας και έντεθεν δέν έλλειψαν παρ' ήμιν και πολιτευόμενοι και άνωτεροι κρατικοί υπάλληλοι και ιδιώται άκόμη ή όμάδες ιδιωτών, οι όποιοι έπεζήτησαν ειλικρινώς την πρόοδον της Γεωργίας μας και την εύημερίαν του άγρότου.

Άλλ' αϊ εύγενείς και φιλοπρόδοι προθέσεις και προσπάθειαι τούτων απέβησαν εις μάτην διά πλείστας αίτίας, των οποίων ή κυριωτάτη, κατά την ιδικήν μου αντίληψιν, είνε ή μή εύρεσις του πρέποντος συστήματος της **Γεωργικής μας Πολιτικής**, ή όποία νά καθορίση την Γεωργικήν μας κατεύθυνσιν κατά τρόπον θετικόν προσαρμοζόμενον εις τās καθ' ήμās κοινωνικάς, πλουτολογικάς και γεωργικάς συνθήκας· δέν εύρέθη δέ παρ' ήμιν τώ πρέπον σύστημα της γεωργικής πολιτικής μας, διότι ουδέποτε αύτη έστηρίχθη επί των δύο άκολούθων θεμελιωδών βάσεων πάσης γεωργικής πρόοδου:

α) Της αύξήσεως της παραγωγικότητος του Έλλήνου.
β) Της άνυψώσεως της κοινωνικής και διανοητικής στάθμης του γεωργού.

Η παραμέλησις δέ των δύο τούτων βάσεων όφείλεται εις τώ ότι:

1ον) Οι διοικούντες, άμέσως ή έμμέσως, τόν τόπον τούτον ήγγόνησαν και την γεωργικήν μας κατάστασιν και τās ανάγκας του άγρότου.

2ον) Ο άληθής άγρότης, δέν είνε εις θέσιν νά ύποδείξη τās πραγματικάς ανάγκας του και νά απαιτήση την θεραπείαν αυτών.

Αϊ δύο αύται αίτιαί επέφεραν και εξακολούθουν νά επιφέρουν την γεωργικήν μας κακοδαμονίαν και συνεπώς την Έθνικήν μας πτώχειαν.

Αμα έκλείψουν αϊ δύο αύται αίτιαί, ή γεωργία μας θά εύδοκιμήση και θά εύδαιμονίση, διότι ό τόπος μας—**τούτο άπαράλειπτον είνε καλώς νά καταιοηθῇ**—έχει όλα τά προσόντα μεγίστης γεωργικής πρόοδου.

Ένεκα της παραμελήσεως των δύο τούτων αρχών είμεθα άνεπαρκείς δι' όλα τά γεωργικά προϊόντα τά άπαραίτητα διά την συντήρησίν μας και την εύεξίαν μας· τά πάντα εισάγομεν έκ του έξωτερικού.

Γεωργικώς δέ δέν είμεθα καθόλου πολιτισμένοι, τούτο δέ προέρχεται έκ του ότι μεταχειριζόμεθα ίατροσόφια παρασκευαζόμενα έκ του προχείρου επιπολαιότατα.

* *

Πολλοί θά θεωρήσωσι τά άνωτέρω αναγραφόμενα ως τελείως ουτοπίας, άν όχι και κάτι χειρότερον.

Έν τούτοις ύπάρχουσι πολλοί έμβριθώς μελετώντες την γεωργικήν μας κατάστασιν, οι όποιοι πρεσβεύουσι τās άνωτέρω άληθείας.

* *

Και τούτα μέν θεωρητικώτερον· τώρα δέ άς εξετάσωμεν τά γεωργικά μας πράγματα θετικώτερον.

Αποτελέσματα στασιμότητος της γεωργίας μας

Ο άγρότης ύποφέρει, ό γεωργός δέν είμπορεί νά ζήση, άν και κοπιαστικά εργάζεται, έν ένι λόγφ ό ζών εις την ύπαιθρον κηκοδαμονεί.

Και όσοι άπ' αυτούς δύνανται νά εγκαταλείψωσι τά χωριά των, εύχαρίστως τώ κάμνουν διά νά ζητήσωσι πόρον ζωής.

Είτε εις τās πόλεις της Πατρίδος των, είτε εις τώ έξωτερικόν.

Άλλα ζητήματα ταύτα: Η μανία των άγροτών νά άφίνωσι τά χωριά των και νά αποκαθίστανται εις τās πόλεις (τόν λεγόμενον με φραγκικήν λέξιν **ουρμπανισμόν**) και ή **μετανάστευσις**, σπουδαιότατα άπό πάσης άπόψεως και ιδίως της πρόοδου της Πατρίδος μας, αλλά σήμεραν δέν πρόκειται περί τούτων.

Και όσοι μέν των άγροτών είμπορούν νά φύγουν, φεύγουν· άλλ' όσοι δέν είμπορούν νά φύγουν;

Η κακοδαμονία των τούς άπελπίζει.

Οί ψευδοπροστάται των γεωργών και αϊ ένέργιαί των

Τήν στείγην ταύτην της άπελπισίας, αναφαίνονται οι άσπονδοι φίλοι και προστάται του άγρότου και προτείνουν πότε τούτο και πότε έκείνο τώ ίατροσόφι, προς θεραπείαν του κακού άπό τώ όποιον πάσχει ό άγρότης· άλλ' ούτοι, τελείως άκατάρτιστοι διά τοιαύτην εργασίαν και συχνά εργαζόμενοι με όπισθοβουλίαν διά την έξυπηρέτησιν άτομικών συμφερόντων, τά ό·οια καθόλου δέν σχετίζονται με την γεωργίαν, έκ του προχείρου προτείνουν πότε τούτο τώ μέτρον και πότε έκείνο τώ μέτρον· όλα αύτά είνε προχειρολογήματα, μη έξυπηρετούντα τά άληθή συμφέροντα του γεωργού· μετ' όλίγον τά μέτρα αϊτά άποτυγχάνουν και άποκηρύσσονται· ή κατάστασις του άγρότου χειροτερεύει και άμέσως αναφαίνονται άλλοι δημαγωγοί και συμφεροντολόγοι, οι όποιοι άντικαταστών τούς πρώτους και με τά νέα μέτρα των χανδακώνουν άκόμη περισσότερο τόν άγρότην.

Όλα δέ αύτά παρεμποδίζουν την πρόοδον της γεωργίας. Αύτή είνε ή έκ του φυσικού κατάστασις του Άγρότου και κατά συνέπειαν ή όπισθοδρομική θέσις της έν γένει γεωργίας μας.

* *

Από τινος χρόνου τώ Ιατροσόφι που γεμίζει την γεωργικήν άτμοσφαιραν είνε:

Οί **τελωνειακοί δασμοί**: οι γεωργοαμύνητορες διά την ένίσχυσιν της γεωργίας προτείνουν την επιβολήν βαρυτάτων εισαγωγικών τελών δι' όλα τά γεωργικά προϊόντα· δέν όκνοϋσι δέ νά προτείνωσι και την επιβολήν δασμών έξαγωγής επί του καπνού, της σταφίδος, και δέν είξεύρω και επί ποίου άλλου έξαγομένου προϊόντος μας.

Όλα αύτά τά μέτρα όχι μόνον δέν είμπορούν νά σώσουν την γεωργίαν μας, αλλά και τελείως θά την χαντακώσουν. Αϊ προτάσεις δέ αύται όφείλονται κυρίως εις τούς άκολούθους λόγους:

α') Τήν νωθρότητα του πνεύματος των προτεινόντων, άνι·κάνων νά έννοήσωσι τά γεωργικά προβλήματα.

β') Είς δημαγωγικούς σκοπούς· χωρίς λόπους και με λόγια μερικοί, κατά τώ μάλλον ή ήτον κατεργαρέοι, φοροϋν την μάσκα του προστάτου του γεωργού και προτείνουν, ό,τι φθάσουν, πρεσβεύοντες τώ άθάναντον λόγιον των δημαγωγών: «**έμοϋ θανόντος γῆ πυρί μιγήτω**».

γ') Είς τήν έξυπηρέτησιν ξένων συμφερόντων, ιδίως έμπορικών, μη έχόντων καμμίαν σχέσηιν με τά άληθή γεωργικά συμφέροντα.

δ') Ίσως υπό τās προτάσεις τούτας ύποκρύπτονται και ταμιακοί λόγοι.

ε') Αϊ τοιαύται προτάσεις γίνονται εύπρόσδεκτοι εις τούς επισήμους κύκλους, διότι δι' αυτούς ή άληθής και έμπρακτος γεωργία μας είνε terra Incognita.

στ') Οι άγρόται μας δέν είνε άρ·ετά άνεπτυγμένοι, ώστε έκ των προτέρων νά έκτιμήσωσι την βαρύτητα των προχειρολογημάτων τούτων, ώστε νά σάς άποκρούσωσι ταύτα· πέρνουν την κολοφωτιά για φανάρια.

Οί τελωνειακοί δασμοί ως μέσον ένιγχύσεως της Γεωργίας

Οί σοβαρώς μελετώντες τά γεωργικά ζητήματα έν σχέσει προς τά κοινωνικά και οικονομικά γεωργικά φαινόμενα, κάλλιστα γνωρίζουσι τά έξής:

1ον) Ουδαμού και ουδέποτε οι **τελωνειακοί δασμοί** (είτε

είσαγωγικοί είτε έξαγωγικοί) συνέτρεξαν εις την ένίσχυσιν και πολύ όλιγώτερον εις την πρόοδον της γεωργίας ο'ας δήποτε χώρας.

2ον) Οι τελων. δασμοί όφελουν μόνον τούς έμπορους, και μάλιστα τούς έχοντας έλαστικήν την συνείδησιν· ένίοτε, όταν είνε λελογισμένοι, όφελουν και την βιομηχανίαν· οι τοιοϋτοι δασμοί ουδέποτε όφέλησαν τούς γεωργούς, ουδ' ένίσχυσαν την γεωργίαν· οι τοιοϋτοι δασμοί όφελουν τούς μεγαλοκτηματίας και πρό πάντων τούς τσιφλικούχους, οι όποιοι όμως είνε περισσότερο έμποροι παρά γεωργοί.

3ον) Οι τελων. δασμοί επιφέρουν την ακρίβειαν του βίου έν γένει· συχνά δέ επιβαρύνουν άμέσως ή έμμέσως τούς γεωργούς.

4ον) Οι τελων. δασμοί, και μάλιστα οι βαρείς, ένίσχουσιν τώ λαθρεμπορίον και έξαχειώνουν τά ήθη· τās έκ τούτου δέ ζημίας κυρίως τās πληρώνει είτε άμέσως είτε έμμέσως ό γεωργικός πληθυσμός.

* *

Συμπέρασμα

Οί Τελωνειακοί δασμοί δέν καλλιτερεύουν την οικονομικήν κατάστασιν του γεωργού, ουδέ συντρέχουν εις την βελτίωσιν της γεωργίας.

Η οικονομική κατάστασις του γεωργού καλλιτερεύει μόνον όταν αύξηση ή **άτομική παραγωγική του ικανότης**, ότε και μόνον προσδεύει και ή γεωργία.

Εκτός τούτου δέν ύπάρχει σωτηρία, ούτε διά τώ Κράτος ούτε διά τούς ιδιώτας, πρό πάντων δι' αυτούς.

Πρακτική Δογαριασμοί

Πρός έμπρακτον άπόδειξιν των άνωτέρω άπλουστάτων μέν, αλλά άκατανόητων παρ' ήμιν διά διαφόρους λόγους άληθειών τούτων, παραθέτομεν συγκριτικούς τινες λ)σμούς, άποδεικνύοντας, ό·τι ή σημερινή κατάστασις της σιτοκαλλιέργειας μας είνε άπελπιστική, και ό·τι αύτη έλάχιστα θά βελτιωθῇ δι' επιβολής βαρυτάτου τελωνειακού δασμού (αύξησης κατά 25 ο)ο της σημερινής αξίας του σίτου), ένφ' διά της χρήσεως των Χημικών λιπασμάτων όχι μόνον σιτάρκειαν θά έχωμεν με όλα τά άλλα καλά ταύτης (έξυγιανσις Έθν. νομίσματος κ.τ.λ.) αλλά και ή οικονομική κατάστασις του γεωργού σπουδαιότατα θά βελτιωθῇ.

Α' περίπτωση

Σιτοκαλλιέργεια 50 στρ. όπως γίνεται σήμεραν

Έξοδα καλλιέργειας 50 στρ. Χ 350 δρ.= 17.500 δρ.

Μέση παραγωγή σίτου (1:6) 50 στ. Χ 60 δκ.= 3.000 δκ.

Κατανάλωσις δι' ιδίαν χρήσιν=1.500

Υπόλοιπον σίτου προς πώλησιν 1.500 δκ. Χ 6δρ.=9.000»

Ζημία (πλήν σίτου καταναλώσεώς του) 8.500 δρ

Γενική τιμή κόστους 5.83 δρ.

Κόστος καταναλισκομένου σίτου 5.66 δρ.

Β' περίπτωση

Σιτοκαλλιέργεια 50 στρ. όπως γίνεται σήμεραν αλλά με εισαγωγήν τελωνειακού δασμού δρ.1.50 κατ' δκ.

Έξοδα καλλιέργειας 50 στ. Χ 350 δρ.= 17.500 δρ.

Μέση παραγωγή σίτου (1:6) 50 στ. Χ 60 δκ.= 3.000 δκ.

Κατανάλωσις δι' ιδίαν χρήσιν=1.500»

Υπόλοιπον σίτου προς πώλησιν 1.500 δκ.

Σημερινή τιμή δρ. 6 } 7.50 δρ. Χ 1500 δκ.=11.250

Προσθήκη φόρου δρ.1.50

Ζημία (πλήν καταναλώσεώς του) 6.250 δρ.

Γενική τιμή κόστους σίτου 5.83 δρ.

Κόστος καταναλισκομένου σίτου 4.17 δρ.

Γ' περίπτωση

Σιτοκαλλιέργεια 50 στρ. άνευ τελωνειακής προστασίας αλλά με 20 όκάδας χημικού λιπάσματος κατ' στρέμμα

Έξοδα καλλιέργειας 50 στ. Χ 350 δρ. (ως άνω)=17.500 δρ.

Έξοδα λιπάνσεως 50 στρ. Χ 70 δρ. = 3.500 δρ.

Όλικά έξοδα 21.000 δρ.

Μέση παραγ. σίτου (1:9) 50 στ. Χ 90 δκ.=4.500 δκ.

Κατανάλωσις δι' ιδίαν χρήσιν 1.500 δκ.

Υπόλοιπον προς πώλησιν 3.000 Χ 6δρ.=18.000

Ζημία πλήν καταναλώσεώς του δρ. 3.000

Γενική τιμή κόστους σίτου δρ. 4.66

Κόστος καταναλισκομένου σίτου δρ. 2.00

Συμπεράσματα

Και ή επιπολαιότερα εξέτασις των άνω Λ)σμών άποδεικνύει καταφανώς τά έξής:

1ον) Η σιτοκαλλιέργεια υπό τούς θρους υπό τούς όποιους γίνεται σήμεραν, όχι μόνον δέν ικανοποιεί τόν καλλιεργητήν, αλλά και βάρη πολύ μεγάλη του επιβάλλει, δηλ.: κατά τή κοινώς λεγόμενον: **ό γεωργός κουβαλά κρησι και πίνει νερό και μάλιστα βρώμικο και κακοστόμαχο**, διότι τρώγει τώ ψωμί, τώ όποτον αυτός ό ίδιος παρήγαγε σχεδόν, ακριβώτερα (πρός δραχμ. 5.66) άπό ό,τι ό άστός τρώγει τώ ξενικό σιτάρι.

Η σιτοκαλλιέργεια διενεργουμένη υπό τούς άνω θρους βεβαίως θά έκλείψῃ· ή εξακολούθησις δέ ταύτης δέν θά κάμη τίποτε άλλο παρά νά έπαυξήση την δυστυχίαν του σιτοκαλλιεργητού.

2ον) Η τοιαύτη οικτρά κατάστασις του σιτοκαλλιεργητού έκαμε μερικούς νά προτείνουν, προς θεραπείαν του κακού την αύξησην του ήδη βαρυτάτου τελωνειακού δασμού του εισαγομένου σίτου εις κλίμακα άφαντάστως ύψηλήν.

Οί προτείνοντες ταύτα άγνοουν τελείως τούς νόμους της Γεωργικής οικονομίας και επιπολαιότατα επιείσθησαν άπό την πρώτην σάνδα που τούς έτυχε και φαντάζονται ό·τι με αυτό τώ ιατροσόφι θά σώσουν τόν γεωργόν.

Απλούστατα άπατώνται.

Αϊ τοιαύται προτάσεις εφαρμολζόμεναι θά έξυπηρετήσουν τά συμφέροντα άλλων, ποτέ όμως του γεωργού· έξ εναντίας πλείστοι γεωργοί θά επιβαρυνθουν με πρόσθετα έξοδα προερχόμενα άπό την αύξησην αυτών του δασμού, διότι ίσως τά 2)3 άν όχι 3)4 των Έλλήνων σιτοκαλλιεργητών είνε **άγροσται** σίτου, διότι ό παρ' αυτών παραχόμενος σίτος δέν άρκει διά την διατροφήν της οικογενείας των.

Ο άνω Λ)σμός άποδεικνύει ό·τι διπλασιαζόμενον του σημερινού δασμού ό γεωργός θά τρώγῃ τώ σιτάρι τώ όποτον ό ίδιος παρήγαγε προς δρχ. 4.66 αντί των δρχ. 5.66 που τώ τρώγει σήμεραν.

Σημειωτέον δέ εις τόν άνω Λ)σμόν παρεδέχθημεν—τελείως έσφαλμένος—ό·τι όλόκληρος ό πρόσθετος δασμός (δρχ. μιας και ήμισείας κατ' όκάν) θά έλθῃ προς όφελος του γεωργού—ό·περ άτοπον—διότι άπό την υπερτίμησιν του σίτου την όποταν επιδιώκομεν δηθεν διά την καλλιτέρευσιν του σιτοκαλλιεργητού, τώ μερίδιον που λείπεται θά τώ πάρουν οι μεσάζοντες (έμποροι, μεσίται, μεταφορικά, θερισται, άλωνισται κτλ. κτλ.) ώστε εϊ· τόν σιτοκαλλιεργητήν θά μείνουν όλίγα ψυχία, ίσως 10 ο)ο της μιας και ήμισείας δραχμής του προσθέτου τελ. δασμού λεπτά δηλ. δέκα και πέντε, αλλά τά δέκα πέντε αύτά λεπτά θά άρκέσουν διά νά πληρώση ό γεωργός την υπερτίμησην όλων των άλλων προϊόντων, ήμερομισθίων κτλ. κτλ. ή όποία κατ' ανάγκην θά έπέλθῃ, άφού τώ ψωμί θά υπερτιμηθῇ πόσον πολύ;

Αποτέλεσμα: τώ ιατροσόφι της αύξήσεως του εισαγωγικού δασμού του σίτου όχι μόνον δέν θά καλλιτερεύσῃ την οικονομικήν κατάστασιν του σιτοκαλλιεργητού, αλλά μάλλον θά ζημιώσῃ και όλους τούς σιτοκαλλιεργητάς οι όποιοι σπεύδουν 200 όκάδας σίτου και κάτω.

Ἡ ἐφαρμογή τῆς προτάσεως τῆς υπερβολικῆς αὐξήσεως τῆς εἰσαγωγῆς θὰ ὠφελήσῃ μόνον τοὺς μεγαλοκτηματίαις καὶ τοὺς τσιφλικόχους.

Ὅλα ταῦτα σαφέστατα ἀποδεικνύονται ἀπὸ συγκριτικούς λογαριασμούς, τοὺς ὁποίους ὁ καθείς εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω Δ)σμών.

Δὲν διμλοῦμεν ἐνταῦθα διὰ τὰ βάρη, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς τὸν ἀστικὸν πληθυσμόν. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ δουλειὰ τοῦ «Ἀγρ. Ταχ.)μου»: ἡμεῖς ἐδῶ ἀσχολούμεθα μόνον διὰ τὸν γεωργικὸν πληθυσμόν.

3ον) Ἐν τούτοις ὑπάρχει τρόπος καὶ ἡ σιτοπαραγωγή μας νὰ διπλασιασθῇ καὶ οἱ ὅροι τῆς ζωῆς τοῦ σιτοκαλλιεργητοῦ ἐκαιοποιητικώτατα νὰ βελτιωθῶσι, καὶ ὁ ἀστικὸς πληθυσμὸς ὅχι μόνον νὰ μὴ ἐπιβαρυνθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνακουφισθῇ.

Ὁ τρόπος οὗτος συνίσταται εἰς τὴν χρῆσιν τῶν **Χημικῶν Λιπασμάτων**.

Ὁ ἄνω τρίτος λογαριασμὸς τρανῶς ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ σιτοκαλλιεργητής, ὁ χρησιμοποιοῦν χημικὰ λιπάσματα, θὰ τρώγῃ τὸ σιτάρι τοῦ ὅχι πρὸς δρχ. 5,66 ὡς σήμερον, οὔτε πρὸς δρχ. 4,66, ὡς θὰ τὸ τρώγῃ μετὰ ὑπερβολικὸν εἰσαγωγικὸν δασμὸν, ἀλλὰ μόνον πρὸς δρχ. δύο.

Σημειωτέον δὲ ὅτι οἱ ὅροι τοῦ ἄνω Δ)σμοῦ εἶναι οἱ ὀλιγώτερον καλοὶ διὰ τὰ Χημικὰ λιπάσματα ποῦ εἰμποροῦν νὰ γείνουν· τοῦτο δὲ τὸ ἐκἀμαμεν ἐπίτηδες διὰ νὰ λείψουν αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου διὰ τοῦτο ὑπελογίσασμεν τὸ κατὰ στρέμμα χρησιμοποιοῦμενον λίπασμα μόνον εἰς 20 καὶ μετὰ ἀποδοσὶν ὀφειλομένην εἰς τοῦτο, μόνον εἰς ὁκ. 30.

Ἐνὺ συνήθως αἱ ἀποδόσεις ἐκάστης ὁκάς λιπάσματος εἶνε ὅχι 1 1)2 ὁκά σίτου, ἀλλὰ δύο καὶ ἄνω. Ὁ λισμὸς δὲ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ μας δεικνύει ὅτι ὁ γεωργὸς τρώγῃ τὸ φῶμί του (1500 ὁκ. σίτου) ἐντελὺς ὡρεῶν καὶ τοῦ περισσεύοντος καὶ δραχμαὶ 1500, δηλαδὴ μετὰ δαπάνην ὀλικὴν 21.000 δραχμῶν δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ π.ο.ῦν ἀξίας δρ. 31.500.

Αἱ 31.500 δραχμαὶ ἀναλύονται ὡς ἑξῆς:

*Ἐξοδα καλλιεργείας	δρ. 17.500
*Ἐξοδα λιπάνσεως	δρ. 3.500
Τὸ ὅλον καλλ. ἐργητικῶν ἐξόδων	δρ. 21.000
*Ἀξία σίτου καταναλισκομένου ὑπὸ τοῦ καλλιεργητοῦ ὡρεῶν μὲν, ἀλλ' ἀγοραίας ἀξίας (ὁκ. 1.500 × δρ. 6) =	δρ. 9.000
Καθαρὸν κέρδος τοῦ καλλιεργητοῦ εἰς μετρητὰ δρ.	1.500
Τὸ ὅλον δρ.	31.000

Εἰς ὅλους τοὺς ἄνω Δ)σμοὺς χάριν συντομίας δὲν ἐλάβραμεν ὑπ' ὄψιν μας τὰ ἄχαρα τὰ ὁποῖα διὰ τῶν λιπασμάτων διπλασιάζονται, ὥστε καὶ ἐκεῖθεν προκύπτει κάποιον κέρδος.

Ἐὰν δὲ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ σιτοκαλλιεργητής χρησιμοποιεῖ κατὰ στρέμμα 30 ὁκ. λιπάσματος, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀπόδοσις εἶνε 60 ὁκ. (ἦτοι μία ὁκά λίπασμα ἀποδίδει 2 ὁκάδες σίτου (α) τὸ κατὰ στρέμμα εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ ἀνέρχεται εἰς ποσὸν σεβαστὸν κατὰ τὸν κάτωθι σύντομον Δ)σμόν:

Καλλιεργητικὰ ἐξοδα ἐν γένει	δρχ. 350
*Ἐξοδα λιπάνσεως πρὸς ὁκάδ. 30	δρχ. 105
Τὸ ὅλον ἐξόδων	δρχ. 455
*Απόδοσις κατὰ στρέμμα ὁκ. σίτου 120 πρὸς 6 δρχ.	720
*Ἦτοι καθαρὸν κέρδος	δρχ. 275
Καὶ διὰ τὰ 50 στρέμματα κέρδος καθαρὸν δρχ. 13.750	
Κέρδος ὅχι ἀξιοκαταφρόνητον. (β)	

(α) Ἡ ἀπόδοσις αὕτη δὲ μόνον δὲν εἶνε ὑπερβολικὴ ἀλλὰ μάλλον εἶνε μικρὰ. Πολλοὶ καλλιεργεῖται δηλητηριῶν μετ' 1 ὁκ. λίπασμα πραγματοποιοῦν 4 καὶ 5 ὁκάδες καρποῦ. Βλ. εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ ἀνὰ χεῖρας τεύχους τὴν ἐκ Ρεθύμνης ἐπιστολὴν τοῦ γεωπόνου κ. Γαβριλάκη.

(β) Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μας δ. ἓν ὅποιον δῆποτε λόγον δὲν ἐνόησαν καλῶς τοὺς αἰω λογιζομένους μὲς ἀς μὲς γράψωσι καὶ εὐχαρίστως θὰ τοὺς δώσω ἐν ἐτενεστ' εἰς πλ. ῥοφῶς καὶ θὰ προσπαθῶμεν νὰ λύσωμεν τὰς σχετικὰς ἀπορίας των.

Ἀπὸ ὅσα παραπάνω εἶπομεν γίνεται φανερόν ὅτι ὁ Ἑλληγ σιτοκαλλιεργητής δὲν εἶνε δυνατόν νὰ σωθῇ ἀπὸ τὴν πτω-

χειαν καὶ τὴν δυστυχίαν ποῦ τὸν παραδέρνει σήμερον, παρὰ μόνον ὅταν θὰ μεταχειρίζεται ἀφθονὰ **ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ καλῆς ποιότητος**, καὶ συνθέσεως.

Ἡ σωτηρία δὲ τοῦ σιτοκαλλιεργητοῦ θὰ ἐπιφέρει κατ' ἀνάγκην καὶ τὴν τόσον ἐπιθυμητὴν **σιτάρκειαν καὶ τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ Ἑνικοῦ μας νομίματος καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ιδιωτικῶν καὶ πρὸ πάντων τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν.**

Ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ δι' ὅλας τὰς καλλιεργείας μας **ἐπιτακτικώτατα** ἐπιβάλλεται ἡ εἰς μεγάλῃν κλίμακα χρῆσις παρ' ἡμῖν τῶν Χημικῶν λιπασμάτων.

Γενικὴ παρατήρησις

Πρὸ τοῦ κλείσω τὴν παράγραφον ταύτην, ἀπαραίτητον θεωρῶ νὰ τονίσω, ὅτι μετὰ ἄνωτέρω γράφω δὲν ἐννοῶ νὰ συζητήσω τὸ **γενικὸν ζήτημα τῶν τελωνειῶν δασμῶν**. τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε ἐν ἀπὸ τὰ πολυπλοκώτερα ζητήματα τῆς ἐφηρμοσμένης πολιτικῆς· Οἰκονομίας· τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸ ἐνὸς αἰῶνος ἀπησχόλησεν ὅχι μόνον πλείστους διακεκριμένους ἐπιστήμονας, ἀλλὰ καὶ τὰ πλουσιώτερα καὶ ἰσχυρότερα Κράτη τοῦ Κόσμου ὅλου.

Πολλὰ ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα Κράτη (Ἀγγλία) οὐσιαστικῶς κατήγγησαν τοὺς τελ. δασμοὺς, ἀλλὰ ἀργότερα, ἐνεκα τῆς μεταβολῆς τῶν περιστάσεων, ἐπανήλθον καὶ πάλιν εἰς τοὺς τελ. δασμοὺς καὶ μάλιστα προστατευτικούς· τὰ ἴδια συνέβησαν καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ εἰς τὰς Ἡνωμ. Πολιτείας· καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὸ ζήτημα ἀπὸ αἰῶνος συζητεῖται.

Εὐνόητον εἶναι ὅτι ὑπὸ τοιούτους ὁρους δὲν προτιθέμεθα μετ' ἀνωτέρω γραφόμενά μας νὰ συζητήσωμεν τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα· δηλοῦμεν μάλιστα ὅτι πολλάκις οἱ τελ. δασμοὶ ὑπὸ ὠρισμένας συνθήκας καὶ ὁρους εἶνε ἀναγκαῖοι, καὶ ἀποβίνουσιν εὐεργετικοί.

Ὁ σκοπὸς μας, μετὰ ἄνωτέρω γράτομεν εἶνε νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι ἡ αὐξήσις τῶν τελ. δασμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων δὲν ἀποτελεῖ **οὐσιώδη τινα ἐνέσχυρσιν τοῦ γεωργοῦ**· οὗτος δικαιούται ν' ἀποκτήσῃ οὐσιαστικωτέρας ἐνισχύσεις· περὶ τῶν ὁποίων θὰ πραγματευθῶμεν ἄλλοτε.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς τακτικούς ἀναγνώστας μας, διαβάζοντες τὰ ἄνω μετ' ἐκπλήξεώς των θὰ ἐρωτήσουν:

Μὰ τί ἔπαθεν ὁ γέρω Μουράτογλου καὶ μᾶς γράφει τόσα θεωρητικὰ πράγματα καὶ μᾶς παρουσιάζει Δ)σμοὺς ποῦ ὅλοι μας ξέρουμε καλλίτερα ἀπ' αὐτόν;

Ποῖος σήμερον δὲν ξέρει ὅτι τὰ καλὰ Χημικὰ Λιπάσματα εἶναι ἡ σωτηρία τοῦ γεωργοκτηματίου;

Εἰς ἀπάντησιν τῶν δικαιολογημένων τούτων ἀποριῶν λέγω:

α) Ὑπάρχουν ἀκόμη πολλοὶ γεωργοκτηματῖαι οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν τὴν εὐεργετικὴν τῶν Χημικῶν λιπασμάτων· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τὸ σπουδαιότερον· καὶ αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ἔμειναν πίσω, ἀργότερα ἢ γρηγορώτερα θὰ μάθουν τὰ Χημικὰ λιπάσματα καὶ θὰ τὰ μεταχειρίζωνται.

Περὶ τούτου δὲν χωρεῖ καμμία ἀμφιβολία.

β) Ὁ σπουδαιότερος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἔγραψα τὰ ἀνωτέρω, τὰ ὁποῖα ἀμέσως ἴσως δὲν ἐνδιαφέρουν τοὺς νοικοκυραίους πραγματικούς γεωργοκτηματῖαι, διὰ νὰ ὑπενθυμίσω ἀκόμη μίαν φορὰν εἰς αὐτοὺς ὅτι χρεωστοῦν νὰ προφυλάττωνται καὶ νὰ ἀποφεύγουν τοὺς δημαγωγοὺς καὶ συμφεροντολόγους, ὑπὸ ὁποῖαν δῆποτε μορφὴν καὶ ἂν παρουσιάζωνται ὡς φίλοι καὶ προστάται τοῦ γεωργοκτηματίου, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τὸν κοροϊδεύσουν πρὸς ἐξυπηρέτησιν συμφερόντων ἄλλων, μετὰ πραγματικὴν ζημίαν τοῦ γεωργοκτηματίου.

Γεωργοί, χειραφετηθῆτε, ἀποκτήσατε ἰδ. ἂν ὄντο· τῆτα κα πρωτοβουλίαν καὶ μὴ, πωλῆτε τὰ πρωτοτόκια σας ἀντὶ πινακίου φακῆς.

ΑΡ. Θ. ΜΟΥΡΑΤΟΓΛΟΥΣ

ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΒΟΣΚΕΣ

Τὴ στιγμὴ ποῦ ὅλο· ἔχομεν ρί εἰ τὴ προσοχὴ μας πῶς θὰ μπορέσουμε ἀ ἐξοικονομηθῶμε μετὰ τὴ παραγωγή μας καὶ πῶς αὕτη θὰ μπορέσῃ αὐξήνῃ νὰ μᾶς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ φόρο ποῦ πληρώνουμε στὸ ἐξωτερικὸ γὰ τὰ ἄφθονα πράγματα (σιτάρι, κριθάρι, κρέας κτλ.) ποῦ φέρνουμε ἀπ' ἐξω, ἔνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ποῦ ἔχομε νὰ σκεφθῶμε, εἶνε πῶς θὰ κατορθώσουμε νὰ αὐξήσουμε τὰ κτηνοτροφικὰ φυτά, καὶ θὰ καλλιετερέσουμε ἀ φυσικὰ λιβάδια μόνιμα ἢ μὴ τοῦ τόπου μας, γιὰ νὰ μπορέσουμε ὅχι μόνον νὰ συντηρήσουμε ζῶα καλὰ γιὰ ἐργασία, ἀλλὰ καὶ νὰ αὐξήσουμε τὴ μ.κ.η οἰκιακὴ κτηνοτροφία.

Δὲν πρόκειται ἐδῶ ν' ἀναπτύξω τι μποροῦμε νὰ καλλιεργήσουμε γιὰ νὰ ἔχομε τροφὴ πλουσία καὶ ἀφθονή γιὰ τὰ μεγάλα ζῶα μας, αὐτὸ θὰ τὸ πῶ σὲ ἄλλη δημοσίευσιν. Τώρα θέλω νὰ τραβήξω τὴν προσοχὴν τῶν γεωργῶν σὲ κἄτι ποῦ ἀσφαλῶς μετὰ λίγη παρατηρητικότητά θὰ καταλάβουν μόνοι των.

Στὰ χωράφια ποῦ ἔρριξαν χημικὰ λιπάσματα, τὸ δεῖτερο χρόνον ποῦ μένουν χέρσα καὶ τὰ χρησιμοποιοῦν γιὰ βοσκὴ γιὰ τὰ πρόβατα θὰ εἶδαν ὅτι τὸ χωράφι φυρῶνει περὶ ζωηρό καὶ πειρὶ ἀφθονο, καὶ τὸ σπουδαιότερον πῶς γιὰ τὸν ἴδιον ἀριθμὸν προβάτων ἀρκοῦν λιγώτερα στρέμματα ἀπὸ πρὶν.

Καὶ τὸ ὅτι εἶνε πειρὶ ἀφθονο τὸ χόρτο καὶ πειρὶ ζωηρό, αὐτὸ βεβαίως τὸ καταλαβαίνει εὐκολὰ κανείς, γιὰτὶ τὸ λίπασμα ποῦ ἔπασε τὸν προηγούμενον χρόνον, δὲν τὸ τράβηξεν ὅλο τὸ σιτάρι ἢ τὸ κριθάρι ποῦ καλλιεργήθηκε στὸ χωράφι καὶ ἐπομένως ἔμεινε ἔνα ἀρκετὰ καλὸ μέρος καὶ γιὰ τὸ χόρτο τοῦ δευτέρου χρόνου.

Ἀλλὰ τὰ λιγώτερα στρέμματα πῶς ἐξηγῶνται; Ἐδῶ ἀκριβῶς εἶνε τὸ μυστικὸ τοῦ Χημικοῦ λιπάσματος.

Ἄλλοτε πρὶν νὰ μεταχειρισθῶμε Χημικὰ λιπάσματα, δύο πράγματα συνέβαιναν: Ἡ ἀφῆναμε ἀκόρυστα τὰ χωράφια μας, ἢ τὸ πολὺ τοὺς ρίχναμε λίγη κοπριά. Καὶ στὴ πρώτη περίπτωσι ἐπειδὴ τὴ παλαιοχόρτα δὲν εἶχαν μεγάλας απαιτήσεις ἐφύτριναν ἀμέσως καὶ ξαπλωνόσαντ· πνίγοντα ἔτσι τὸ καλὸ χορτάρι ποῦ ἤθελε καὶ λίγο τροφὴ νὰ βρῇ στὸ χῶμα.

Καὶ στὴ δευτέρῃ περιπτώσει, ἐπειδὴ οἱ γεωργοὶ διατηροῦν κακὰ τὴν κοπριά τους, κουδαλάγανε ἀπ' τὸ σταῦλο ἔνα σωρὸ σπόρους ἀπὸ ἄχρηστα χόρτα τὰ ὁποῖα ἐφύτριναν καὶ μεγάλωναν ἀμέσως ἐμποδίζοντα τὰ καλὰ νὰ μεγαλώσουν. Καὶ ἔτσι ἐνῶ τὸ χωράφι ἦν καταπράσινο ἀπὸ τὴ μιὰ ἀκρὴ ὡς τὴν ἄλλη, τὸ πρόβατο ἔτρεχε σὺν δαιμονισμένῳ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά σιγὴν ἄλλη χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ σταθῇ πουθενά, γιὰτὶ ἀπὸ ὅλο αὐτὸ τὸ πράσινον διέλεγε πολὺ ὀλίγα πράγματα.

Μετὰ Χημικὰ λιπάσματα ἐκτὸς ποῦ δὲν μεταφέρομε πάλιν στὸ χωράφι σπόρους· βλαβεροὺς ἀπὸ τὸ σταῦλο, ἔχομε ἀντίθετα αὐτοὺς τοῦ καλοῦ χόρτου καὶ ἀδυναμία τοῦ ἀχρήστου. Τὸ ἴδιον γίνεται καὶ γιὰ τὰ χορτάρια ποῦ πνίγουν τὸ σιτάρι. Ἐννὰ παράδειγμα εἶνε ἡ βροῦδες.

Ὅπου μεταχειρίζόμετε μόνον φυσικὰ ἔχομε κυριολεκτικῶς πνίξιμο τῶν χωραφιῶν ἀπ' αὐτὸς, σὲ βαθμὴ ποῦ νὰ μὴ μποροῦμε πολλὰς φορὰς νὰ θερίσωμε, Ὅπου ὅμως ρίχνουμε καὶ Χημικὰ λιπάσματα τὸ σιτάρι μεγαλύνει γρηγορώτερα καὶ ἡ βροῦδες χάνονται γιὰτὶ τῆς πνίγει πλέον τὸ σιτάρι.

Ἄν θέλομε λοιπὸν νὰ αὐξηθῇ ἡ βοσκὴ μας χωρὶς νὰ προσθέσωμεν κινούργια χωράφια, ποῦ δὲν τὰ ἔχομε, πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμετὰ χημικὰ λιπάσματα. Ἐχομε ἄλλως τὸ παράδειγμα τὰ χωράφια τῆς Ἀτικῆς· ὅπου αἱ βοσκὴ ἀνέβησαν τόσο ψηλά. Καὶ εἶνε βεβαίως αἰτία ὅτι ἔλα τὰ πράγματα ἀ ρίθνησαν καὶ τὸ τυρὶ καὶ τὸ γάλα καὶ τὸ κρέας· καὶ τὸ μάλ', ἀλλὰ ἐπειδὴ στὰ χωριά αὐτὰ σχεδὸν ὅλοι μεταχειρίζονται Χημικὰ λιπάσματα, καὶ σὲ μεγάλῃ μάλιστα ποσότητά τὸ στρέμμα, ὥστε μετὰ πληροφορεῖ ὁ κ. Μουράτογλου, εἶνε καὶ ἡ βοσκὴ τῶν πειρὶ ἀφθονῆ καὶ πειρὶ θρεπτικῆ.

Ἀπὸ ὅσα γράφω παρὰ πάνω βγαίνει ἔνα συμπέρασμα:

Ὅποιοι γεωργοὶ μεταχειρίζονται Χημικὰ λιπάσματα στὴ καλλιεργείᾳ του, ὅχι μόνο ἐξασφαλίζει τοὺς κόπους του καὶ τὰ ἐξοδα του γιὰ τὸ σιτάρι τοῦ ἢ κριθάρι του, ἀλλὰ προετοιμάζει γιὰ τὸν ἄλλον χρόνον, ποῦ ἀφίνει τὸ χωράφι τοῦ χέρσου, μιὰ πρῶ-

τὴς τάξεως βοσκῆ, ἡ ὁποία ἢ μετὰ τὰ δικά του πρόβατα, ἢ μετὰ τοὺς βοῦς καὶ τοὺς ὄνους ἔνα πολὺ μέγα τόκο γιὰ τὰ χρήματα ποῦ ἔδωκε νὰ ἀγοράσῃ τὰ λιπάσματα.

Ἄλ. Παρασκευάσους
Γεωπόνος

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΦΥΤΩΝ

Η ΨΩΡΑ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

Τὸν παρελθόντα Νοέμβριον μᾶς ἀπεστάλησαν ἐκ Κιάτου Κορινθίας σταφύλια, τὰ ὁποῖα εἶχαν ἐπάνω εἰς τὰς ράγας ἔνα σωρὸ στίγματα λευκὰ ὥσπιν νὰ εἶχε στάξει κηρί· ἦσαν ψωριασμένα.

Ἡ ψωρίασις τῆς ἀμπέλου εἶνε μία ἀρρώστεια, τὴν ὁποῖαν προκαλοῦν διάφορα μικροσκοπικὰ ἔντομα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ ἐπιστήμονες ἔδωκαν τὸ οἰκονομικὸν ὄνομα κοκκοειδῆ, τὸ πλέον κοινὸν ἀπὸ αὐτὰ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συναντᾶται συχνώτερον εἰς τ' ἀμπέλια εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὀνομάζεται ἐπιστημονικῶς Δακτυλόπιος (Dactylopius vitis) αὐτὸς ἦτο καὶ ἐπὶ τῶν σταφυλῶν τῶν ἀποσταλεισῶν ἐκ Κιάτου. Εἶνε ἔνα μικρὸν ἔντομον μήκους 3—4 χιλιοστῶν κιτρινοκοκκινωπὸν, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν ἰδιότητα νὰ ἐκκρίνῃ μίαν λευκὴν κηρώδη οὐσίαν, ἣτις τὸ καλύπτει τελείως καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὴν κρύπτεται τὸ ἔντομον, ὅπως ἡ χελὼν κάτω ἀπὸ τὸ καδοῦκι της.

Τὰ ἔντομα αὐτὰ ἀναπαύονται συνήθως εἰς τὰ ἀμπέλια κατὰ τὸν Ἀπρίλιον—Μάϊον καὶ πηγαίνουν καὶ προσκολλῶνται εἰς τὸ κάτω μέρος τῶν φύλλων τὰς ἀμπέλου ὅπου γεννοῦν καὶ τ' αὐγά των, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξέρχονται τὰ μικροσκοπικὰ σκωληκία. Μεγάλοι καὶ μικρὰ τρέφονται ἀπὸ τὸν χυμὸν τῶν φύλλων τὸν ὅποιον ροφοῦν, καὶ ἐκκρίνουν συνάμα μίαν οὐσίαν γλυκεῖαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναπτύσσεται ταχέως μία ἄλλη ἀσθένεια, ἡ καπνία, τὴν ὁποῖαν ὅλοι γνωρίζουν διότι κάμνει μίαν μαύρην σκόνιν, ποῦ ὅταν ἡ προσβολὴ εἶνε δυνατὴ καλύπτει ὅλα τὰ φύλλα. Κατ' Αὐγούστον τὰ ἔντομα πηγαίνουν εἰς τὰ σταφύλια διότι εὐρίσκουν νοστιμώτερον χυμὸν, τὸν δὲ χερμίζοντα μετὰ ἑλκῶς τῆς 2ας ταύτης γενεᾶς πηγαίνουν καὶ κρύπτονται κάτω ἀπὸ τὴν φλούδαν τῶν πρέμων ἢ καὶ εἰς τὰς χονδρὰς ρίζας.

Ἡ ζημία τὴν ὁποῖαν κάμνει τὸ ἔντομον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ εἰς τὰ ἀμπέλια δὲν εἶνε καὶ πολὺ μεγάλη, τὸ δυστύχημα εἶνε ὅτι μὲτ' αὐτὸ ἔνα ἔνα ἐγκαθίσταται καὶ ἡ καπνία, ἣτις καλύπτει τὰ φύλλα, τὰ σταφύλια, καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ πρέμνα, ἐκτὸς δὲ τοῦ ὅτι ἐκασθενεῖ γενικῶς τὰ προσβληθέντα κλήματα, καὶ τὰ σταφύλια χάνουν ἀπὸ τὴν ἀξίαν των. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ καπνία καταπολεμεῖται μετὰ τοὺς ψεκασμούς, τοὺς ὁποίους κάμνομεν γιὰ τὸν Περονόσπον μετὰ τὴν Περονόσπιν, ἀλλ' ἔάν δὲν ἐκλείψῃ ἡ πρώτη αἰτία, ἡ ὁποία εἶνε ἡ ψώρα ἐπανερχεται ταχέως.

Μέσα καταπολεμήσεως

1ον) **Φυσικοὶ ἐχθροί:** Ἡ ψώρα τῆς ἀμπέλου, ὅπως ὅλοι αἱ ψωραὶ τῶν φυτῶν καὶ δένδρων, ἔχει καὶ αὕτη τοὺς ἐχθρούς της· εἶνε ὅλα κηρίσκα, ὡς ἐπὶ τῇ πλείστῃ ἔντομα, μικρὰ καὶ μεγάλα, τὰ ὁποῖα τὴν κυνηγοῦν καὶ τὴν κατασφύου, διὰ τοῦτο καὶ παρατηροῦμεν πολλάκις χωρὶς νὰ κάμωμεν τίποτε, ὅτι ἡ ἀσθένεια αὕτη δὲν ἀναφάνεται τὸ ἐπόμενον ἔτος ἢ καὶ ἂν ἀναφανῇ εἶνε πολὺ ἐλαφρὰς μορφῆς. Ἡ φύσις κάμνει μόνον τῆς τὴ δουλειὰ της. Ἐνὰς ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς ποῦ κατασφύου τὴν ψώραν τῆς ἀμπέλου, εἶνε καὶ μία μικρὴ λαμπρίσκα, τὴν ὁποῖαν ὠνόμασαν «Κρυπτόλεμον» (Cryptolemus Montrouzieri). Ἐπ' αὐτῆς τῆς λαμπρίτσας εἶχαν βασίσει μετὰ τὰς ἐλπίδας διὰ τὴν κατασφύαν τῆς ψώρας τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν εἰσὴ ἀγον ἀπὸ τὴν Αὐστραλίαν εἰς τὴν Ἑυρώπην. Μετὰ τῆς σήμερον ὅμως τ' ἀποτελέσματα δὲν εἶνε τοιαῦτα, οὕτως ὥστε νὰ δυνάται νὰ βασισθῇ κανεὶς ἐπὶ μόνον αὐτῆς διὰ τὴν καταπολέμησιν τῆς ψώρας τῆς ἀμπέλου. Ἰσως διότι αἱ συνθήκαι δὲν ἦσαν ἀρκετὰ εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν ταχείαν ἀνάπτυξιν καὶ πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἐντόμου.

2ον) Μέσα Χημικά.— Έ.είνo, τὸ ὁποῖον θεωροῦμεν ὡς μᾶλλον ἀποτελεσματικὸν φάρμακον, διὰ τὴν κατὰπολέμῃσιν τῆς ψώρας τῆς ἀ πέλου εἶνε τὸ κάτωθι :

Δόσεις :	Ἀσβέστι ἄσβυστον	15	Χιλγρ.
»	Κατράμι (Πίσσα)	8	»
»	Νερό	100	»

Ρίπτομεν πρῶτα τὸν ἀσβέστι μέσα εἰς ἕνα δοχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον βάζομεν ὀλίγον νερό, καὶ μόλις γί.ν.ε τὸ ἀσβεστόγαλα χύνομεν λ.γο, λίγο τὸ κατράμι καὶ ἀνακαίνωμεν δυνατά, ἔπειτα ρίπτομεν καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ νεροῦ διὰ νὰ συμπληρώσωμεν εἰς 100 Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχομεν ἕνα πυκτὸ ὑγρὸν, μὲ τὸ ὁποῖον ἀλείφομεν ὁλόκληρον τὸ πρέμνον καὶ τὰ χονδρὰ μπράσα τῆς ἀμπέλου.

Ἡ ἐργασία αὕτη πρέπει νὰ γίνεταί τὸν χειμῶνα, ἔως εἰς τὰς ἀρχὰς Μαρτίου, διότι ἡ ψώρα ἡ ὁποία ἐπῆγε μέσῳ εἰς τὸ χῶμα, ἐπάνω εἰς χονδρὰς ρίζας τὸν χειμῶνα, θγαίνει κατὰ τὴν ἀνοιξιν καὶ ἀναδίνει πάλιν εἰς τὸ πρέμνον καὶ τὰ μπράσσα τῶν κλημάτων.

Ἄν καὶ τὸ φάρμακον αὐτὸ ἐνεργεῖ καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ἔχει γί.ν.ε ἀποφλοιῶσις, μ' ὅλα ταῦτα συνιστῶμεν, νὰ μὴ παραλείπεται τὸ ξεφλούδισμα καὶ τὸ κλάδεσμα πρὸ τῆς ἐπαλείψεως αὐτῆς, ἰδίως εἰς τὰ κλήματα τὰ ὁποῖα εἶχον προσβληθῇ πολὺ κατὰ τὸ προηγουμένον θέρος ἀπὸ τὴν ψώραν, διότι τότε καὶ τ' ἀποτελέσματά εἶνε κατὰ πολὺ θετικώτερα.

Ἡ πυκνὴ αὕτη διάλυσις τὴν ὁποῖαν ὑποδεκνόμενον ἀνωτέρω ἔχει τὴν ιδιότητά νὰ κολλᾷ ἐπὶ τοῦ πρέμνου καὶ νὰ μὴ ξεπλένεται εὐκόλῳ ἀπὸ τὴν βροχὴν, μπορεῖ ἔτσι νὰ παραμένῃ ἕνα ὁλόκληρον ἔτος καὶ προφυλάττει τ' ἀμπέλια ἀπὸ κάθε προσβολῇ ψώρας.

Βεβαίως ἔχει τὸ ἐλάττωμα νὰ κοστίζῃ ἀκριδοῦσικα, ὅσοι ὅμως δὲν θέλουν νὰ κάμουν πολλὰ ἔξοδα καὶ γ.ω.ρίζουν ποῖα κλήματα τῶν ἔχουν προσβληθῇ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπὸ τὴν ψώραν, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ἀλείψουν μόνον αὐτὰ καὶ μερικὰ ἄλλα ποῦ εἶνε πέριξ αὐτῶν καὶ ν' ἀφίσουν τὰ ἄλλα.

Ἡ ψώρα ὅταν ἐδρίσκειται ἐπὶ τῶν ὀλλων, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ καμμία ἰδιαιτέρα ἐργασία, διότι οἱ συγχοι ψεκαίμοι διὰ τὸν περὶ ὁσπορὸν μὲ τὴν Περοσπορίνην, ὅταν γίνονται καλὰ, κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα, καὶ τὰ θειαφίσματα τὰ ὁποῖα ἄμνομεν εἰς τὰ φύλλα καὶ τὰ στεφύλλια διὰ νὰ καταστρέψωμεν τὴν στάχτην (Ῥεῖδιον) εἶνε ἀρκετὰ διὰ νὰ καταστρέψουν καὶ τὴν ψώραν καὶ τὴν καπνιά.

Περίληψις

1ον) Ἡ ψώρα τῆς ἀμπέλου προξενεῖται ἀπὸ ἕνα μικρὸν ἔντομον.

2ον) Ἡ ψώρα βλάπτει ἰδίως διότι δίδει ἀφορμὴν διὰ ν' ἀναπτυχθῇ ἡ καπνιά.

3ον) Καταπολεμᾶται ἰδίως μὲ τὸ ξεφλούδισμα τῶν ἀμπέλων (ταῖς φλούδες καὶ κληματίδας ποῦ προέρχονται ἀπὸ ψωριασμένα κλήματα πρέπει νὰ καίωται ἐπὶ τόπου) καὶ τὴν ἐπάλειψιν τῶν πρέμνων κατὰ τὸν χειμῶνα, μὲ μίαν διάλυσιν ἀπὸ κατράμι καὶ ἀσβεστόγαλα.

Θ. ΛΥΚΙΑΡΔΟΠΟΥΛΟΣ
Μηχανικός—Γεωπόνος

ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΓΕΩΠΟΝΟΙ ΔΙΑ ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ

Ἡ Ἑλληνικὴ Γεωργικὴ Ἑταιρεία ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐκδίδει τὴν «Βιβλιοθήκην τοῦ Γεωργοῦ» τὰ τομῖδια τῆς Βιβλιοθήκης ταύτης εἶνε πολὺ χρήσιμα διὰ τοὺς πραγματικοὺς γεωργοκτηματίας. Θερμῶς συνιστῶμεν εἰς τούτους μετὰ προσοχῆς νὰ μελετῶσι τὰ βιβλία ταῦτα, διὰ μάθουν πολλὰ χρήσιμα δι' αὐτοὺς πράγματα.

Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην ταύτην τελευταίως ἐδημοσιεύθη :

Καλλιέργεια τῆς πατάτας, τὴν ὁποῖαν ἔγραψεν ὁ κ. Π. Δεκάζος διευθυντῆς τῆς Ε. Γ. Ε.

Περὶ τὸν εἶνε νὰ συστήσωμεν τὸ βιβλίον τοῦτο εἶνε ἄριστον, ἀφοῦ τὸ ἔγραψεν ὁ διακεκριμένος γνωστότατος γεωπόνος κύριος Π. Δεκάζος.

Εἰς τὴν σελίδα 19 τοῦ βιβλίου τοῦτου ὁ κ. Δεκάζος γράφει τὰ ἑξῆς :

Τὰ φυτὰ τῆς πατάτας, γιὰ νὰ δώσουν μεγάλας καὶ πολλὰς πατάτας ἔχουν ἀνάγκη, ὅπως εἶπαμε, ἀπὸ χωράφια βαθεῖα, πολλὰς φορές καματεμένα, ὠργωμένα καὶ σβωλοκοπημένα ἢ δουλεμένα μὲ τὴν ὀδοντωτὴ σβάρνα, γιὰ νὰ σβωλοκοπηθοῦν. Ἐπειτα ἔχουν χωρὶς ἄλλο ἀνάγκη καὶ ἀπὸ φουσιὰ καὶ ἀπὸ **Χημικὰ λιπάσματα** γιὰ νὰ βρῶσκουν τὴν τροφήν ποῦ τὰ μεγαλύνει καὶ ἡ ὁποία χονδραίνει τῆς πατάτας καὶ τῆς κάνει νὰ γίνονται περὶ πολλὰς.

Παρακάτω δὲ εἰς τὴν σελ. 24 τοῦ ἰδίου βιβλίου ὁ κ. Δεκάζος προσθέτει καὶ τὰ ἑξῆς :

Πῶς θὰ μεταχειρισθῇτε τὰ χημικὰ λιπάσματα. Εἴτε μεταχειρισθῶμε φουσιὰ, εἴτε ὄχι, πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμε χωρὶς ἄλλο καὶ χημικὰ λιπάσματα, γιὰ νὰ πάρουμε τὴν μεγαλυτέρα ἐσοδεία. Τὰ ἔξοδα ποῦ θὰ κάνουμε γι' αὐτὰ θὰ πληρωθοῦν μὲ τὸ πάρα πάνυ.

Θερμῶς συνιστῶμεν εἰς τοὺς πατατοκαλλιεργητὰς μὲ ἐπιμέλειαν νὰ ἀκολουθήσωσι τὰς σοφὰς συμβουλὰς τοῦ πεπειραμένου κυρίου Διευθυντοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργικῆς Ἑταιρείας.

Σημείωσις.— Τὸ περὶ πατάτας βιβλίον τοῦ κυρίου Δεκάζου πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ε. Γ. Ε. (δδὸς Πανεπιστημίου 53) ἀντὶ δραχμ. πέντε.

Εἰς τὴν ἰδίαν **Βιβλιοθήκην τοῦ γεωργοῦ** τῆς Ε. Γ. Ε. ἐδημοσιεύθη ἐπίσης καὶ ἀξιόλογον σύγγραμμα τοῦ κ. Ἰωάννου Α. Σορδῖνα μηχανικοῦ—γεωπόνου πρώην νομογεωπόνου Κερκυρας, ἡ **Ἑλῆα**.

Περὶ τοῦ ἔργου τοῦτου τοῦ κυρίου Σορδῖνα ἔκαμε λόγον ὁ «Ἀγροτ. Ταχ.» εἰς προηγουμένον ὑπ' ἀριθμ. 179 τεύχος του (σελ. 229) ὥστε περὶ τὸν ἐν νέου νὰ ἀναλύσωμεν τὸ ἐξαιρετικὸν ἔργον τοῦ κ. Ἰω. Σορδῖνα γνωστοῦ συγγραφέως καὶ ἀπὸ ἄλλα ἔργα.

Ὁ κύριος Ἰω. Σορδῖνας εἰς τὸ μικρὸν μὲν ἄλλ' ἄριστον καὶ σαφέςτατον τοῦτο σύγγραμμά του καλῶς ἐξετάζει καὶ τὸ ζήτημα τῆς λιπάνσεως τῆς **Ἑλῆας** (σελ. 27-29) συνιστῶμεν δι' εἰς τοὺς ἐλαιοκτημίνας μετ' ἐπιμελείας νὰ ἐφαρμόζωσι τὰς ὄντως ὀρθὰς καὶ λίαν πρακτικὰς συμβουλὰς καὶ ὑποδείξεις τοῦ διακεκριμένου Κερκυραίου γεωπόνου καὶ ἐλαιοκτημίνο.

Εἰς τὰς σελ. 28-29 τοῦ βιβλίου τοῦτου ἀνεγνώσαμεν τὰ ἑξῆς περὶ τοῦ ἀνισορροπικοῦ λιπάσματος ἁμμοφῆς :

Κάποιος Ἀμερικανὸς χημικός, ὁ Χόπκινς, ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα περὶ τὰ 1918, εὔρε, λέγει, ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ ἐδάφη εἶναι πλούσια εἰς κάλι καὶ συνεπῶς δὲν ἔχουν ἀνάγκη τῆς τροφῆς ταύτης. Ἡμεῖς δὲν συμφωνοῦμεν πρὸς τὴν γνώμην ταύτην. Παραδεχόμεθα καὶ μὲν ὅτι τὸσον ἡ γεωλογικὴ μελέτη ὅσον καὶ ἡ χημικὴ ἀνάλυσις τοῦ ἐδάφους διακρίνει ἄλλα χῶματα πλούσια εἰς κάλι, ἄλλα δὲ πτωχά. Ὑπάρχει ὅμως μία πολὺ μεγάλη ἀλήθεια, ἡ ὅτι οἱ ἔθνη οἵονοιαν πρέπει πάντοτε νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὸν οἶον ὅτι οἱ ἔθνη οἵονοιαν εἶναι πτωχεύει εἰς κάλι ἔνεκα τῆς διαρκούς χρήσεως τῶν στοιχείων αἷων καὶ φωσφορικὸν ὀξύ καὶ τότε τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι παρὰ πολὺ ἐπιζήμια διὰ τὸν κτηματίαν. Ὅλες αἱ ἀσθένειες θὰ πέσουν ἐπάνω εἰς καλλιέργειαν ποτὶ στερεῖται ἀρκετοῦ καλίου. Ἡ Ἑλῆα πρὸ παντός ἔχει μεγίστην ἀνάγκη καλίου καὶ πρέπει πάντοτε νὰ ὑπάρχῃ κάλι

εἰς τὸ λίπασμα ποῦ δίδομεν, ἄλλῳ ἢ ἀνθρακίῳ δὲν θὰ γίνεταί καλὰ, οἱ καρποὶ δὲν θὰ δένουν καὶ θὰ πίπτουν ἢ κατὰ τὴν ἀνοιξιν ἢ, χειρότερον, τὸ φθινόπωρον πρὸ τῆς ὀριμάνσεώς των. Πιθανῶς τὸ ἁμμοφῆς νὰ εἶναι πολὺ καλὸ λίπασμα, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ συστήσωμεν ὡς λίπασμα τῆς Ἑλῆας, ἐκτὸς ἐὰν τοῦ προστιθῇ ἡ ἀναλογία καλίου ποῦ τοῦ λείπει. Εἶναι δὲ ζήτημα ἂν καὶ τὸ αἷων, ὑπὸ τὴν μορφήν εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρίσκεται εἰς τὸ ἁμμοφῆς, εἶναι κατάλληλον διὰ τὸ ἐλαϊόδενδρον. Ἄς δοκιμάσων πάντοτε οἱ κτηματίαι διάφορα λιπάσματα, ἀλλὰ ἂς προσέχουν νὰ εἶναι γνήσια καὶ νὰ ἐνθυμῶνται ὅτι τοὺς προστατεύει εἰδικὸς Νόμος ἐναντίον τῶν νοθεύσεων τῶν χημ. λιπασμάτων.

Περὶ τοῦ ἁμμοφῆς πολλὰκις ἡσχολήθη ὁ «Ἀγροτικός Ταχυδρόμος», ἀλλὰ καὶ ἄλλοι Ἕλληνες γεωπόνοι ὠμίλησαν διὰ τὸ Ἀμερικανικὸν τοῦτο λίπασμα, ἰδίως ὁ κύριος Β. Γανώσης τμηματάρχης τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας (βλέπε «Ἀγροτικὸν Ταχυδρόμον» τὸ ὑπ' ἀριθ. 176 τεύχος σελ. 172) καὶ ὁ κ. Δ. Καββάδας, διευθυντῆς τοῦ πειραματικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ φυτοπαθολογικοῦ σταθμοῦ τοῦ Σαμείου Προστασίας Παραγωγῆς Πηλίου (βλέπε «Ἀγρ. Ταχυδρόμον» τὸ ὑπ' ἀριθ. 177 τεύχος του σελ. 191).

Οἱ Ἕλληνες γεωργοκτηματίαι χρεωστοῦν, χάριν τοῦ συμφέροντός των, μετὰ προσοχῆς νὰ διαβάζουν τὰ ὅσα γράφουν διὰ τὰ **χημικὰ λιπάσματα** οἱ συμπατριῶται των Γεωπόνων τῶν ὁποίων ἡ γνώμη πολλάκις εἶνε ἀσφαλεστέρα τῆς γνώμης τῶν ξένων γεωπόνων, διότι καὶ τὸν τρόπον γινώσκουν καλυπτερά ἀπὸ ἐκείνους καὶ τὴν Πατρίδα των φυσικὰ ἀγαποῦν περισσότερο ἀπὸ τοὺς ξένους, οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φροντίζουν διὰ τὸ συμφέρον των καὶ συνεπῶς κυττάζουν νὰ ἐκμεταλλεῶνται παντοιοτρόπως τοὺς γεωργοκτηματίας μας.

Α. Θ. Μ.

ΠΕΡΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΩΝ

Εἰς τὸ φύλλον τοῦ «Ἀγροτικοῦ Ταχυδρόμου», τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1926, εἰς ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «**Μία γεωργικὴ πνοὴ**» ἀναλύεται ἄρθρον τοῦ πρώην Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Ἀλεξάνδρου Μυλωνᾶ (δημοσιευθὲν εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» φύλλον τῆς 18ης Αὐγούστου 1926) εἰς τὸ ὁποῖον πλὴν ἄλλων ἐνδιαφερόντων ζητημάτων, ἐξετάζεται καὶ τὸ ζήτημα τῆς γεωργικῆς ἐκπαίδευσως τῶν ὀπλιτῶν πρὸς τόνωσιν τῆς γεωργικῆς τῶν συνεδήσεως καὶ παρακινῶνται οἱ ἀρμόδιοι ὅπως μεριμνήσωσι καταλλήλως διὰ τὴν πραγματοποίησιν καὶ παρ' ἡμῖν ἐνὸς τοιούτου μέτρου. Ὡς ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ζητήματος, εὐχαρίστως ἀναλαμβάνω νὰ συνηγορήσω—ἐν τῇ μέτρῳ τῶν δυνάμεών μου—ὑπὲρ τῆς πραγματοποιήσεως μιᾶς ἐργασίας τὸσον σπουδαίας καὶ καινοφλοῦς. Εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν μας ἄρθρον τοῦ «Ἀγροτικοῦ Ταχυδρόμου» ὁ κ. Μουράτογλου (ὁ ὁποῖος ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου ἡσχολήθη πρὸ ἔτους καὶ πλέον, βλέπε «Ἀγρ. Ταχυδρόμον», τεύχος Ἰανουαρίου 1926, σελ. 91), ὀρθότατα παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ ἐτῶν οἱ Ἕλληνες ἀγρόται κατὰ χιλιάδας μεταναστεύουσιν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον—πλὴν πλεονεκτημάτων τινῶν—ἀποτελεῖ μίαν Ἑθνικὴν αἱμορραγίαν. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ὑπ' ὄψιν μας ἁρθρου περαιτέρω γράφει καὶ περὶ ἄλλης μεταναστεύσεως πλήρους κινδύνου, τῆς μεταναστεύσεως τῶν ἀγροτῶν ἀπὸ τῶν χωρίων καὶ κωμοπόλεων πρὸς τὰς πόλεις καὶ κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου, ἰσχυρίζομενος, πολὺ ὀρθῶς, ὅτι ἡ τοιαύτη μετανάστευσις εἶναι ἀπαραίτητον ἐπείγοντως καὶ συστηματικῶς νὰ καταπολεμηθῇ καὶ ὅτι τοῦτο θὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τῆς προσήκουσας διδασκαλίας παρὰ τῇ στρατῷ. Ἐχομεν ἐμπροσθέντως ὑπ' ὄψιν καὶ ἄρθρον δημοσιευθὲν εἰς τὸ φύλλον τῆς 17 Μαρτίου 1927 τοῦ Κήρυκος Χανίων ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ὁποῖου πληροφοροῦμεθα ὅτι

πρὸ τινῶν μηνῶν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀπηθύνει πρὸς τὰς διαφόρους στρατιωτικὰς μονάδας διαταγὴν περὶ εἰσαγωγῆς εἰς τὰ προγράμματα τῆς Στρατιωτικῆς ἐκπαίδευσως τῶν ὀπλιτῶν ἀπαξ τῆς ἐξδομάδος καὶ γεωργικῶν μαθημάτων. Συνεπεία τῆς διαταγῆς ταύτης τὸ Ἀρχηγεῖον Πεζικοῦ Μεραρχίας Κρητῶν ἐξήτησε δι' ἐγγράφου τοῦ παρὰ τῆς Ἀνω. Ἑλλ. Ἐτ. Χημ. Πρ. καὶ Διπ. τὴν ἀποστολὴν πολλῶν σειρῶν τοῦ «Ἀγρ. Ταχυδρόμου» καὶ ἄλλων ἐκλαϊκευτικῶν ἐντύπων. Μετὰ τὴν λήψιν καὶ διανομὴν τῶν ἐντύπων ὁ Διοικητῆς τοῦ Συντάγματος ἀνέθηκε τὴν διεξαγωγὴν διδασκαλίας γεωργικῶν μαθημάτων εἰς ἀξιωματικούς καὶ ὀπλίτας κατέχοντας γεωποινικὰς γνώσεις. Μέχρι σήμερον κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦ Κήρυκος οἱ στρατιῶται τοῦ 14ου Πεζ. Συντάγματος Κρήτης ἐδιδάχθησαν : τὰ τῆς καλλιέργειας τῆς ἐλαίας, κλαδεύματος αὐτῆς, καταπολεμῆσεως τῶν κυριωτέρων ἐχθρῶν αὐτῆς, τὰ τῆς χρησιμοπορήσεως φυσικῶν καὶ χημικῶν λιπασμάτων, τὰ τῆς καλλιέργειας τῶν γεωμήλων, κ.τ.λ. Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ θεωρητικὰ αὐτὰ μαθήματα ὁ κ. Ἰ. Φούμης τέως διευθυντῆς τῆς γεωργίας τῆς πρώην **Κρητικῆς Πολιτείας** καὶ τῆς **γεωργίας τῆς Κύπρου** ἐπὶ τριετίαν προσεφέρθη καὶ ἐδίδαξεν ὀδὸς εἰς τὰ κτήματά του, περὶ καλλιέργειας τῆς ἀμπέλου, ὑποδείξεις μάλιστα μεθόδους φυτεύσεως, κλαδεύσεως, λιπάνσεως κ.τ.λ.

Ἀφ' οὗ δι' ὀλίγων ἐξιστορήσαμεν ἀνωτέρω τὰ τῆς ἀρξαμένης κινήσεως πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς διδασκαλίας πρακτικῶν γεωργικῶν μαθημάτων εἰς τὸν στρατόν, δὲν παραλείπομεν νὰ διατυπώσωμεν καὶ τὰς προσωπικὰς ἡμῶν γνώμας ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Παρακληθέντες καταλλήλως εὐχαρίστως ἐδέχθημεν νὰ διδάξωμεν εἰς τοὺς στρατιώτας, τοὺς ἀπαρτίζοντας τὴν δύναμιν τοῦ λόχου τοῦ Προεδρικοῦ Μεγάρου, περὶ τῆς λελογισμένης χρήσεως τῶν χημικῶν λιπασμάτων καὶ τῆς εὐεργετικῆς αὐτῶν ἐπιδράσεως ἐπὶ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν καλλιεργειῶν. Διὰ τοῦ ἁρθρου τοῦτου δὲν προτιθέμεθα βεβαίως νὰ ἐκθέσωμεν τὰ ἀπασχολήσαντα ἡμᾶς θέματα κατὰ τὴν διδασκαλίαν, θὰ ἀρκεσθῶμεν ἀπλῶς εἰς τὸ νὰ ἀναγράψωμεν ποῖαι αἱ προσωπικαὶ ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας, ἐπὶ τῆς ὠφελιμότητος μιᾶς ταιαύτης διδασκαλίας, ἀπεκομίσσαμεν.

Καὶ κατὰ πρῶτον σημειοῦμεν ὅτι κατὰ τὰς δύο ἐντὸς δεκαπενθημέρου διδασκαλίας, μᾶς ἐπροξένησαν τὴν πλέον ἀγαθὴν καὶ εὐάρεστον ἐντύπωσιν ἡ προσοχὴ καὶ ὁ ζήλος μετὰ τοῦ ὁποῖου οἱ στρατιῶται—οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν δύναμιν τοῦ λόχου, 200 ἄνδρες περίπου—παρηκολούθησαν τὰ μαθήματα. Νομίζω δὲ ὅτι μετὰ τὰς γνώσεις τὰς ὁποίας ἀποκομίσουσιν οἱ στρατιῶται κατὰ τὰς ὥρας τῆς θεωρίας, ἡ ἀπόκτησις ἔστω καὶ στοιχειωδῶν γνώσεων γεωργικῶν διὰ τῆς παρεμβολῆς γεωργικοῦ μαθήματος ἔστω καὶ ἀπαξ κατὰ δεκαπενθήμερον τοῦ νόμου τὴν γεωργικὴν συνείδησιν τῶν στρατιωτῶν—ἀγροτῶν κατὰ τὸ πλεῖστον—οἱ ὁποῖοι ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ χωρία των μετὰ τὴν ἀπόλυσίν των, καθίστανται οὕτω παράγοντες προόδου ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Κατὰ δεύτερον λόγον πρέπει, ὁ ἀναλαμβάνων τοιαύτην διδασκαλίαν, νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι δὲν πρέπει νὰ κωραῖζῃ τοὺς ἄνδρας. Διότι ἐκ τούτων οἱ ἐγγράμματοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι ἀπόφοιτοι τοῦ δημοτικοῦ μόνον σχολείου καὶ ὡς ἐκ τούτου κοπιᾶζουσιν παρακολουθῶντες διδασκαλίαν ἐπὶ μακρὸν ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἀθῆτη ἐκλαϊκευτικὴ καὶ πειστικὴ. Κατὰ τὴν ἀντίληψίν μας ἡ διδασκαλία πρέπει νὰ διαρκῇ μόνον ἐν τέλει τῆς ὥρας. Μετὰ τὴν ἐξάντησιν τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ ὁρίου, ὁ διδάσκων δύναται νὰ συνδιαλέγεται μετὰ τῶν ὀπλιτῶν. Ἡ διολογικὴ διδασκαλία ἔχει μεγίστην πρακτικὴν σημασίαν διὰ λόγους τοὺς ὁποίους θὰ προσπαθῶμεν ὅσον τὸ δυνατόν σαφέστερον νὰ ἐκθέσω.

Ὁ διδάσκων μετὰ τὴν λήξιν τῆς διδασκαλίας, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἄνδρας, δύναται νὰ ἐρωτᾷ ποῖοι τυχόν μεταξὺ αὐτῶν ἔχουν μεταχειρισθῇ εἰς τὸ χωρίον των χημικὰ λιπάσματα. Εἰς ἐκ τῶν ἐγχειρομένων στρατιωτικῶν ἐξεταζόμενος ἐκθέτει πλέον ὁ ἴδιος ἐνώπιον τῶν συναδέλφων του, καθοδηγούμενος ἐν ἀνάγκῃ ὑπὸ τοῦ ἐξεταστοῦ, πῶς μετεχειρίσθη χ. λιπάσματα, εἰς τίς εἰδους προϊόντα, ποῖαι αἱ στρεμματικαὶ ἀποδόσεις τὰς ὁποίας συνεκόμισεν κ.τ.λ. Ἡ ἐκθεσις δὲ ὑπὸ στρατιώτου μεταχειρισθέντος χ. λιπάσματα περὶ τῆς ὠφελιμότητος αὐτῶν, ἐνώπιον συναδέλφων του ἀγνοούντων τὴν χρῆσιν αὐ-

ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΛΛ. ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ-33, ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ

Τηλεγραφική Διεύθυνσις: ΟΕΕΑΔ, 'Αθήνας -- Τηλέφωνον Ν. 6—89

ΑΠΟΘΗΚΑΙ:
ΑΘΗΝΑΙ: Παλαιός σταθμός Θησείου
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: 20 'Οδός 'Αριστείδου
και δόδος 'Αγ. Διονυσίου

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
Είς πάσας τας πόλεις τῆς
'Ελλάδος.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ: Κοινοί, 'Επιστεγάζουσες και 'Αδιαφανείς (MAT)

ΕΙΔΗ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΥΑΛΟΥ:

Φιάλαι γυμναί: Κονιά, Οίνου, Λικέρ, Ζύ-
θου, 'Αεριούχων Ποτών, Μεταλλικών
'Υδάτων, Φαρμακείων.
Γαλόνια Γυμνά και Πλεκτά.
Δαμτζάνας Πλεκτά. **Παγωνέρες** Πλεκτά.
Βαρελάκια Γυμνά και Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΥΚΗΣ ΥΑΛΟΥ:

Ποτήρια 'Υδατος, Οίνου, Ζύθου, Λικέρ, Ρα-
πής, Ούζου. — **Φιάλαι** Τραπέζης και Νυκτο-
φύλλαι. — **Κανίτια.** — **Φρουτιέρες** και
Σαλντιέρες. — **Πικτέλλα.** — **Δισκά-
κια.** — **'Αλατοδοχεύα.** — **Γλυκοδο-
χεύα.** — **Μελανοδοχεύα.** — **Βεντούζες.**
'Εσωκάνδηλα. — **'Ανθοδοχεύα.** —
Λάμπες. — **Λαμποδοχεύα.** — **Λαμ-
πόγυαλα.** — **Αμπαζούρ.**

Τιμοκατάλογοι και εικονογρ. Δευκώματα αποστέλλονται δωρεάν τῷ αἰτοῦντι

των, αποτελεί διδασκαλίαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως πειστικὴν φρονούμεν δὲ ἐδιδάσκοντες ὅτι, μετὰ τὴν λήξιν ἐνὸς τοιοῦτου μαθήματος, οἱ μὴ μεταχειρισθέντες χημικὰ λιπάσματα στρατιωτῶνται καὶ ἐνδιαφερόμενοι ὅπως δὴποτε διὰ τὴν ἀτομικὴν των πρόδοον, θὰ ζητῶσιν πληροφορίας κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεως, περὶ τῆς χρήσεως τῶν χημικῶν λιπασμάτων, ἀπὸ τοῦ πλέον προοδευτικοῦ συναδέλφου των.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐὰν οἱ στρατιῶται ἐπιστρέφοντες, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς θητείας των, εἰς τὰς ἐστίας των, θὰ ἦσαν ἱκανοὶ νὰ λαμβάνωσιν ἐκ τῶν ἀγρῶν των ἡδυσμένας ἐσοδείας, θὰ ἀνεκρίνετο ἡ μετανάστευσις των πρὸς τὰς πόλεις διότι θὰ ἦσαν πλέον εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμῇσιν ὅτι ἡ γενέκουσις τῆς χρήσεως τῶν χ. λιπασμάτων ἀποτελεῖ τὴν πλέον θετικὴν, τὴν πλέον οἰκονομικὴν καὶ τὴν ταχύτεραν βᾶσιν τῆς γεωργικῆς προόδου τῆς 'Ελλάδος.

'Ελλείψει χώρου δὲν θὰ ἐπεκταθῶ σήμερον ἐπὶ τοῦ θέματος, προτιθέμενος νὰ ἐπανέλθω προσεχῶς ἐπ' αὐτοῦ, ἀρκούμεναι μόνον εἰς τὸ νὰ σημειώσω, ὅτι ἐὰν ἀληθεύῃ τὸ ὅτι κρατεῖ σκέψις παρὰ τῇ 'Επιμελητῇ περὶ ἰδρύσεως εἰς τὰ στρατιωτικὰ κέντρα λαχανοκήπων, τὸ ὅλον ζήτημα θὰ ἡδύ-

νατο σημαντικῶς νὰ προαχθῇ διότι ἡ διδασκαλία τῶν ὀπλιτῶν θὰ συνεπληρωθῇ διὰ τῆς ἰδρύσεως ἀποδεικτικῶν ἀγρῶν. Εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι πᾶς σοβαρὸς βιομήχανος καὶ ἔμπορος χημικῶν λιπασμάτων, δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ διαθέσῃ δωρεὰν τὰς ἀναγκαίους ποσότητας χημ. λιπασμάτων διὰ τὴν ἰδρύσιν τοιοῦτων ἀποδεικτικῶν ἀγρῶν.

Θ. Β. ΜΕΛΑΣ

Σ. Δ. Α. Τ. — Τὸ ἄρθρον τοῦ «Κήρυκος» Χανίων, περὶ τοῦ ὁποίου ἀνωτέρω γίνεται λόγος ἐπὶ λέξει ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΜΙΑ ΑΞΙΕΠΑΙΝΟΥΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟ 14^{ΟΝ} ΣΥΝΤΑΓΜΑ

'Ο «Κήρυξ» κατ' ἐπανάληψιν ὑπεστήριξε τὴν ἰδέαν τῆς μεγαλύτερας γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας, διότι ἀντλήθη, ἐκ αὐτῆς καὶ μόνης θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ σωτηρία καὶ ἡ εὐημερία τοῦ Κράτους καὶ τῶν πολιτῶν, καὶ διότι ἡ 'Εθὼν μόνον διὰ τῆς Γεωργίας καὶ ἐργασίας προοδεύουν καὶ οἱ λαοὶ εὐημεροῦν.

«Τὴν Γεωργίαν τῶν ἄλλων τεχνῶν μητέρα καὶ τροφὸν εἶναι» εὐ γὰρ γερομένης τῆς Γεωργίας ἔρρωνται: καὶ ἄλλαι τέχναι ἀπασαί. ἔπου δ' ἂν ἀναγκασθῇ ἡ γῆ χερσεύειν, ἀποσβέννυνται καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι σχεδόντε, καὶ κατὰ γῆν, καὶ κατὰ θάλασσαν Ξενοφ. Οἰκ.». Μετὰ μεγάλης προθυμίας ἐφιλοξένησε εἰς τὰς στήλας τοῦ κάθε πραγματείας ἀφορῶσιν τὴν ἀνάπτυξιν οἱ ὑδῆποτε κλάδου τῆς Γεωργίας, καὶ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος παρακολούθησε καὶ ἐπήνεσε πᾶσαν, ὑπὲρ τῆς Γεωργίας, προσπάθειαν.

Καὶ σήμερον αισθάνεται εὐχαρίστησιν, διότι κατὰ καθήκον θὰ ἐπαινέσῃ μίαν τοιαύτης φύσεως προσπάθειαν, περὶ τῆς ὁποίας ἐξεφράσθησαν, ὡς ἔδει, καὶ αἱ λοιπαὶ τῆς Πόλεως μας Συνάδελφοι. Θὰ ἦτο εὐτύχημα εἰς τὴν Χώραν μας, ἐὰν παρόμοιαι πρὸς τὴν περὶ τῆς δόξης κατωτέρω εὐγενῆ προσπάθειαν παρουσιάζοντο πολλαί, τῶσαι ὅσαι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιφέρουν τὸ μέγα ἀποτέλεσμα τῆς τυνώσεως τοῦ ὑπὲρ τῆς καλλιέργειας τῆς γῆς ἐνδιαφέροντος καὶ ζήλου τῶν Γεωργῶν μας, καὶ τῆς ἐπὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον ἐκδηλώσεως αὐτοῦ διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἐν τῇ καλλιέργειᾳ τῶν νεωτέρων μεθόδων δι' ἀπαντας τοὺς κλάδους τῆς Γεωργίας, τὰς ὁποίας ἀνεκάλυψε καὶ ὑπαγορεύει ἡ Γεωπονικὴ 'Επιστήμη.

'Ὡς ἐπληροφόρηθημεν, πρὸ δύο μηνῶν περίπου τὸ 'Υπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀπηύθυνε πρὸς τὰς διαφόρους Στρατιωτικὰς Μονάδας Διαταγὴν, περὶ εἰσαγωγῆς εἰς τὰ προγράμματα τῆς Στρατιωτικῆς 'Εκπαιδεύσεως τῶν Στρατευσίμων δις ἡ ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος καὶ γεωργικῶν μαθημάτων.

Κατόπιν τῆς διαταγῆς ταύτης τὸ 'Αρχηγεῖον Πεζικοῦ Μεραρχίας Κρήτης ἐσπευσε καὶ ἐζήτησε, δι' ἐγγράφου του, παρὰ τῆς Ἀνωτάτης 'Ελληνικῆς 'Εταιρείας Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων σειράς τοῦ παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ: «'Αγροτικὸς Ταχυδρόμος» εἰς ἃς ἔχουν ἀναγραφῇ πολλαὶ πραγματεῖαι διαφόρων καλλιεργειῶν, παρὰ διακεκριμένους γεωπόνους. Ἡ 'Εταιρεία προθύμως ἀπέστειλε τοιαύτας, μετὰ Δευκωμάτων καλλιεργειῶν, διὰ Χημικῶν Λιπασμάτων καὶ πινάκων καταναλώσεως εἰς χιλιόγραμμα κατὰ τύπους λιπάσματος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1916—1925.

'Αφοῦ ἐλήφθησαν πάντα τ' ἀνωτέρω, διανεμήθησαν ἀναλόγως εἰς τὰ Συντάγματα τῆς Μεραρχίας πρὸς μελέτην καὶ ἐπεξηγήσιν, ὃ δὲ Διοικητὴς τοῦ 14 Συντάγματος κ. Β. Μάντακας ἀνέθηκε τὴν διεξαγωγὴν γεωργικῶν μαθημάτων εἰς τὸν ὑπολοχαγὸν κ. 'Οδ. Μανδουραράκη καὶ τὸν δεκανέα τοῦ Συντάγματός του Γ. Μαυρογένην, κατέχοντας γεωπονικὰς γνώσεις.

'Ὡς πληροφοροῦμεθα δὲ, τὰ μαθήματα ταῦτα γίνονται κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας ἐκάστου Σαββάτου, πρὸς τοὺς ἐκ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Συντάγματός μας Γεωργούς τὸ ἐπάγγελμα, ἔχουν δὲ μέχρι σήμερον γείνη τοιαῦτα: 1) Περὶ τῆς ἐν 'Ελλάδι Γεωργίας. 2) Περὶ καλλιέργειας τῆς ἐλαίας, κλαδεύματος καὶ τῶν κυριωτέρων ἐχθρῶν αὐτῆς. 3) Περὶ φυτικῶν καὶ τεχνικῶν λιπασμάτων καὶ ὁδηγίας χρήσεως αὐτῶν. 4) Περὶ καλλιέργειας τῶν γεωμήλων. 5) Περὶ φυτεύσεως καὶ μεταφυτεύσεως τῶν δένδρων: ἐποχῇ, ἡλικίᾳ, βάθος κλπ. 6) Περὶ μορέας, καλλιέργειας καὶ πολλαπλασιασμοῦ αὐτῆς.

'Ο συμπολίτης 'Αξιότιμος κ. 'Ιωάννης Φούμης, διακεκριμένος 'Επιστήμων, ἀνωτάτης ἐπιστημονικῆς Γεωπονικῆς μορφώσεως τῆς Γαλλίας, προσεφέρθη εὐγενέστατα, καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου κτήματός του εἰς τοὺς στρατιώτας τοῦ Συντάγματος περὶ καλλιέργειας τῆς ἀμπέλου, ὑποδείξας μάλιστα τὴν μέθοδον τῆς φυτεύσεως, κλαδεύσεως, λιπάνσεως κλπ. Οἱ στρατιῶται μετ' ἐνδιαφέροντος παρηκολούθησαν ὅλας τὰς διδασκαλίας, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπεκόμισαν πολλὰς ὠφελίμους γνώσεις, ἀγνώστους, δυστυχῶς, μέχρι σήμερον εἰς πλείστας 'Αγροτικὰς Περιφέρειας.

Προσέτι δὲ τὸ Σύνταγμα ἐζήτησε, δι' ἐγγράφου του, παρὰ τῆς 'Ελληνικῆς Γεωργικῆς 'Εταιρείας τὰ ἐκδοθέντα φυλλάδια τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Γεωργοῦ, γραμμένα ἀπὸ εἰδικούς 'Επιστήμονας Γεωπόνους, καὶ πραγματευόμενα διαφόρους εἰδικὰς καλλιεργείας, εἰς γλῶσσιν εὐληπτον. Ἡ 'Εταιρεία προθύμως ἀπέστειλεν ἀρκετὸν ἀριθμὸν τοιοῦτων φυλλαδίων, ἅτινα διανεμήθησαν εἰς τοὺς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι μετ' εὐχαριστήσεως μελετῶσι ταῦτα, κατὰ τὰς ἡμέρας ἀναπαύσεως ἐκ τῶν ἀσκήσεων, καὶ οὕτω διὰ τῶν προσπαθειῶν τούτων ἐδόθη κάποια ὠθησις

καὶ ἀγίπη τῶν νέων στρατιωτῶν μας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἐπιστημονικῆς καλλιέργειας τῆς γῆς.

'Ὡς πληροφοροῦμεθα ἀκόμη, κρατεῖ σκέψις, ὅπως χάριν τῆς πληρεστεράς διεξαγωγῆς τῶν γεωργικῶν μαθημάτων, ὑπὸ τύπον Γεωργικοῦ Σχολείου, ζητηθῇ καὶ ἡ ἐνίσχυσις καὶ ἄλλων εἰδικῶν 'Επιστημονῶν, ἐκ τῶν ἐνταῦθα διατελούντων Δημοσίων Γεωργικῶν 'Υπαλλήλων, οἵτινες ἀφιερώνοντες κατὰ-λληλον ὥραν, θὰ διδάξωσι σχετικὰ μαθήματα. Τὴν τοιαύτην σκέψιν ἐπικροτοῦμεν, καὶ συνιστοῦμεν, ὅπως τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν, μετὰ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἐκεῖνοι, τῶν ὁποίων θὰ ζητηθῇ ἡ ἐνίσχυσις, θὰ τὴν παράσχουν, μετὰ προθυμίας, ἀπολλέποντες εἰς τὴν σπουδαιότητα καὶ τὸ κοινωφελές τοῦ σκοποῦ.

Καὶ οὕτω οἱ στρατιῶται μας, μετὰ τὸ πέρασ τῆς στρατιωτικῆς θητείας των, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ ἰδιωτικὰ των ἔργα, ἴδια οἱ Γεωργοὶ, θὰ συναποκομίσωσι καὶ γνώσεις ὠφελίμους, διὰ τὸ ἐπάγγελμά των, ὅπου ἐφαρμοζόντες ταύτας εἰς τὰ κτήματά των, ἀφ' ἐνὸς μὲν θὰ ἔχωσι μεγαλύτερας ἐσοδείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ αὐξάνωσι τὸν 'Εθνικὸν πλούτον τῆς 'Ελλάδος.

Εἰς τοὺς Στρατῶνας μέχρι τοῦδε ἐξεπαιδεύοντο μόνον μαχηταί. Σήμερον ὅμως, ὕστερα ἀπὸ ἓνα Μεγάλον Πόλεμον, καὶ τὴν γνωστὴν εἰς ὅλους μας φοβερὰν καταστροφὴν, τὴν ὁποίαν ὑπέστημεν, γίνεν ἀντιληπτόν, ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ προπαρασκευάζωνται Πολεμισταί, οἱ ὅποιοι ἐν τῷ μέλλοντι θὰ ἀπέκρουον πᾶσαν ἐχθρικὴν κατὰ τῆς Χώρας ἐπιδρομήν, ἀλλὰ καὶ νὰ καταρτίζωνται καὶ νὰ ἐξοπλίζωνται μετὰ τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια, οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ εἰρηνικοῦ ἀγῶνος, διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς 'Ελληνικῆς ζωῆς, τῆς ὁποίας τὰ οἰκονομικὰ βάθρα συνεκλονίσθησαν καὶ διεσεισθήσαν, ἐκ τοῦ Μεγάλου πολέμου. Δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι τὸ μέλλον θὰ εἴναι ἀνάλογον πρὸς τοὺς πόθους μας, καὶ πρὸς τὸν συντονισμὸν τῶν 'Εθνικῶν δυνάμεων, εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνορθώσεως, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει καὶ ἡ Γεωργικὴ τῆς Χώρας ἀνάπτυξις, μεταξὺ τῶν πρώτων μάλιστα.

Ο ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ

'Ο 'Ελλην γεωργὸς καλλιεργεῖ με ἄλας ἐκτάσεις ἀραβοσίτου, διότι εὐρίσκει κέρδος εἰς τὴν καλλιέργειαν ταύτην καὶ τοῦ ἀρέσει τὸ καλαμποκίσιο ψωμί.

Εἰς τοὺς 16 νομοὺς τῆς Π. 'Ελλάδος ὁ ἀραβόσιτος καλλιεργεῖται ἐπὶ ἐκτάσεως 1,085,233 στρεμμάτων κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τοῦ Κράτους.

'Ο ἀραβόσιτος ἀπαιτεῖ γονίμους γαίας, διότι εἰς διάστημα 4 μόνον μηνῶν πρέπει νὰ μαζεύσῃ ὅλα τὰ ὕλικά, τὰ ὅποια χρειάζονται διὰ νὰ γίνῃ τὸ φυτὸν καὶ νὰ καρποφορήσῃ.

Διὰ τοῦτο ὁ ἀραβόσιτος εἶνε λαν εὐαίσθητος εἰς τὰς γενναίας δόσεις λιπάνσεως.

Με 40 ὀκ. λίπασμα τοῦ τ. που 4—12—3 ἀσφαλῶς ὁ πλασιάζεται ἡ ἐσοδεία.

'Ο «'Αγρ. Ταχ.» συχνα, κατὰ τὸ παρελθόν, συνέστησε τὴν λίπανσιν τοῦ ἀραβόσιτου σήμερον δὲ παραπέμπει τοὺς ἀναγνώστους του εἰς τὴν κάτωθι δημοσιευομένην ἐκθεσιν τῆς ἐπὶ τῶν ἀποδεικτικῶν ἀγρῶν τοῦ Δημοσίου ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος Καλυβίων (Πελλάνης) Λακωνίας.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἐκθεσιν, ἡ ἀπόδοσις τῶν λιπανθέντων ἀγρῶν ἦτο ἀνωτέρα τῆς κανονικῆς κατὰ 75 ὀκάδες εἰς τὸ στρέμμα.

Τὸ πλεόνασμα τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ λίπασμα.

Εἴαν δὲ εἰς τὸ 1,000,000 τῶν παρ' ἡμῶν καλλιεργουμένων εἰς ἀραβόσιτον στρεμμάτων, ἐγένετο χρήσις χημικῶν λιπασμάτων, θὰ εἴχομεν πλεόνασμα ἐσοδείας ἀραβόσιτου, τοῦλάχιστον 75,000,000 ὀκάδας, ὅτε, ἐν μέρει τοῦλάχιστον θὰ ἐλύετο τὸ πολὺκροτον καὶ τρομερὸν ζήτημα τῆς σιταρκείας καὶ ὁ κοσμάκης θὰ ἔτρωγε φθινὸν ψωμί καὶ δὲν θὰ εἴχαμεν τὰ καρδοχτύπια πότε θὰ ἔλθουν βαπόρτα με σιτάρη ἀπὸ τὴν 'Αμερικὴν.

Μὴ χάνεσθε....

Τὸ ζήτημα τῆς σιταρκείας, θὰ λυθῇ διὰ τῶν Χημικῶν Λιπασμάτων.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥΣ ΑΓΡΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Τὰ χημικὰ λιπάσματα εἰς τὸν ἀρ. βόσιτον

'Ο ἐκτελὼν χρέη Νομογεωπόνου κ. Ι. Φραγκόπουλος, τῇ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ & ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Σάπων Έλευσίνος, καθαρὸς καὶ ἀνόθευτος, ὁ καταλλήλότερος διὰ τὴν πλῆσιν,

Χειροσάπωνες

Λινέλαια ἄβραστα καὶ βρασμένα

Ριτσινέλαια extra

Λινάλευρα τροφὴν τῶν ζώων ἀνωτέρα κατὰ 25 ο)ο τῆς κριθῆς.

Διὰ παραγγελίας καὶ πληροφορίας ἀποσταθῆτωσαν πρὸς τοὺς κατὰ τόπους ἀντιπροσώ-
πους ἢ εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις Γραφεῖα (ὁδὸς Σταδίου 33).

Σ. Δ. Α. Τ.—Ὡς ἰδιαιτέρως συνιστῶμεν εἰς τοὺς γεωργοκτηματίας τὰ Λινάλευρα τῶν ἐργοστα-
σίων Χαριλάου καὶ Κανελλοπούλου.

Τὰ λινάλευρα εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἀρίστες τροφὰς δι' ὅλα ἐν γένει τὰ ζῶα καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὰς γαλακτο-
φόρους ἀγελάδας.

Ὅλοι οἱ ἔχοντες ζῶα, χρῶσθαι νὰ χρησιμοποιοῦν τὰ λινάλευρα.

συνεργασία τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς, ἐνεκατέστησεν εἰς τὰ
Καλύβια (Πελλάνης) τῆς Λακωνίας 4 ἀποδεικτικούς ἀγρούς
ἀραβοσίτου λιπανθέντας διὰ τοῦ τύπου 4—12—3.

Ἡ ἀρμοδία ἐπιτροπὴ δι' ἐκθέσεως τῆς πρὸς τὸν κ. Νομο-
γεωπόνον ἀναφέρει τὰ ἀποτελέσματα τῶν τεσσάρων τούτων
ἀποδεικτικῶν ἀγρῶν, συνοψίζοντα εἰς τὸν κάτωθι πίνακα :

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΑΓΡΟΙ ΕΙΣ ΚΑΛΥΒΙΑ (ΠΕΛΛΑΝΗΣ)
ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Ἐπὶ Ἀραβοσίτου

Ἀριθμ.	Ἀποδεικτικ. ἀγροῦ	Θέσις	Ὄνομα ἰδιοκτήτου	ΧΟΡΙΣ ΛΙΠΑΣΜΑ			ΜΕ ΛΙΠΑΣΜΑ		
				ἐκτασίς στρεμ.	ὑπόδοξ. ὁκάδ.	ποσὸν λιπ. μ.λ.	ἐκτασίς στρεμ.	ὑπόδοξ. ὁκάδ.	ποσὸν λιπ. μ.λ.
1	Καλαμπάσα	Σ. Χίος		2	180	100	2	300	120
2	Πιλαϊάδων	Τ. Ν. Μπακῆς		2	50	100	2	280	230
3	Βαρύκα	Ν. Δ. Καμπέρης		2	150	100	2	250	100
4	Σροκάμπι	Χ. Καραγιάννης		2	120	100	2	250	130
		Ὀλικὰ ποσὰ		8	500	400	8	1080	580
		Κατὰ στρέμμα		1	62.5	50	1	135	72.50

Ἐκαστον τῶν λιπανθέντων τμημάτων (στρέμματα 2) ἔλαβε
κατὰ τὴν σπορὰν καὶ εἰς μίαν μόνην φορὰν, ἀνὰ ἓνα σάκκον
τῶν 100 χ)μῶν (78 ὀκ.) λίπασμα τοῦ τύπου 4—12—3, ἢ κατὰ
στρέμμα χιλιόγρ. 50.

Παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐπὶ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 ἀπο-
δεικτικοῦ ἀγροῦ, ἡ ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν φέρει παρατήρησιν. Ἐπὶ
τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 ἀποδεικτικοῦ ἀγροῦ ἡ ἐπιτροπὴ ἀναφέρει ἐπὶ
λέξει :

«Ἡ ἀπόδοσις θὰ ἦ ὁ ἀνωτέρα, ἀν μὴ ὁ ἀγρὸς οὗτος προσε-
»βάλετο ὑπὸ τοῦ σκώληκος. Ὁ ἀγρὸς οὗτος ἐγένετο ἀντικείμε
»νον τῆς προσοχῆς τῶν κατοίκων μεταβαλλόντων ἐκεῖ καὶ θαυ-
»μαζόντων τὴν παραδειγματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φυτοῦ, ἐπειδὴ

»ὁ ρῆ εἰς ἀγρὸς ἦτο πτωχότατος καὶ αὐδέποτε ἀπέδιδεν ἄνω
»τῶν 15 ὁκάδων ἀραβοσίτου κατὰ στρέμμα. Ὁ τι δὲ ἀπέδωκεν
»τὰ ἄνω δύο, μὴ λιπανθέντα στρέμματα 50 ὁκάδας, εἶνε ὅτι
»μετεφέρθη κόνις λιπάσματος, κατὰ τὴν διανομήν, ὑπὸ τοῦ
»ἀγροῦ, καὶ κατὰ τὴν ἀρδευσιν τὸ πλεονάζον ὕδωρ διερχόμε-
»ον τοῦ μέρους ἐκείνου παρέσυρε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ μέρος τοῦ λιπά-
»σματος».

Διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 3 ἀγρὸν ἡ ἐπιτροπὴ λέγει τὰ ἑξῆς :

«Τὸ φυτὸν εἶχε παραδειγματικὴν ἀνάπτυξιν μὲ πολλὰ μεγά-
»λους κλώνους μὲ ἐπίμηκες γένειον, προσδληθὲν ὅμως ὑπὸ
»πληθῆρας σκωλήκων δὲν ἀπεδόθη ἢ ἀμενομένη ποσότης
»πρῶτοντος ἐντὸς τῶν ὧων ὑπῆρχε πεντάς καὶ πλέον σκω-
»λήκων καὶ ὅτι τὸ ξύλινον μέρος τοῦ κώνου δὲν ἦτο πλήρες
»καρπῶν».

Καὶ διὰ τὸν ὑπ' ἀριθ. 4 ἀγρὸν ἡ ἰδία ἐπιτροπὴ φέρει τὰς
ἑξῆς παρατηρήσεις :

«Τὸ φυτὸν τοῦ λιπανθέντος μέρους εἶναι ἐξαιρετικῆς ἀναπτύ-
»ξεως. Προσεβλήθη, ἐν μέρει, ὑπὸ σκώληκος καὶ τῆς νόσου
»δανιέλης· ἀνέκαθεν ὁ ἀγρὸς οὗτος δὲν ἀπέδιδε κατὰ στρέμ-
»μα ἄνω τῶν 60—70 ὁκάδων ἀραβοσίτου».

Παρατηρήσεις, «Ἀγροτικοῦ Ταχ)μου»

Τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα τῶν ἄνω τεσσάρων ἀποδεικτι-
κῶν ἀγρῶν, ἀποτελουμένων ἀπὸ 8 ἐν ὅλῳ στρεμ. καὶ κειμένων
εἰς 4 ἀφ' ὧν θέσεις τῆς οἰκότητος Καλυβίων, ἐν συνόλῳ
λαμβανόμενα εἶναι τὰ ἑξῆς :

Τὰ 400 χιλγρ. (4 σάκκοι) τοῦ λιπάσματος ἀπέδωκεν ἐν ὅλῳ
ἐπὶ στρεμ. 8 πλεόνισμα 580 ὀκ. καρποῦ ἀραβοσίτου.

Αἱ 580 ὀκ. ἀραβοσίτου πρὸς λεπτά 25 δίδουν δρχ. 145.

Ἡ ἀξία δὲ τῶν 4 σάκκων τοῦ λιπάσματος ἐν Περαιῇ σήμε-
ρον ἀνέρχεται εἰς δρχ. 74 πρὸς δρχ. 18.50 κατὰ σάκκον. Δι'
ἑξοδα μεταφορᾶς ἀπὸ Περαιῆς ὡς ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ τῶν 4 σάκκων
ὑπολογίζομεν δρχ. 10, ὥστε ἡ ἀξία τοῦ λιπάσματος ἐν ὅλῳ καὶ
ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ ἀνέρχεται εἰς δρχ. 84.

Με αὐτὸ τὸ ἔξοδον εἰς τὴν 4 ἀποδεικτικὸν ἀγρὸν τῶν Κα-
λυβίων ὁ καλλιέργητής ἔλαβε πλεόνισμα ἐσοδείας εἰς καρπὸν

ἀραβοσίτου ὀκ. 580 ἀξίας δρχ. 145 ἀπὸ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ
ἀφαιρέσωμεν τὸ δι' ἀγορὰν καὶ μεταφορὰν τοῦ λιπάσματος πο-
σὸν δρχ. 84, ὥστε μένει καθαρὸν κέρδος μρ. 61, ἦτοι 73 ἐπὶ
τοῖς 100.

Ποῖος τοκογλύφος δανίζει μὲ τὸσον ὑψηλὸν τόκον;

Τὰ χημικὰ λιπάσματα πληρώνουν διὰ τὴν προκαταβολὴν
σας τέτοιον ὑψηλὸν τόκον, εἰς τρόπον ὥστε τὸ κεφάλαιόν σας
εἰς διάστημα 4—5 μηνῶν σχεδὸν διπλασιάζεται.

Σημειώσατε δὲ ὅτι, εἰς τὸν ἄνω ὑπολογισμόν, ἐλογαριάσαμεν
τὰ μὲν λιπάσματα εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἀκρίβειας, τὸν δὲ ἀραβοσί-
τον ἐλογαριάσαμεν μὲ τὰς συνήθεις τιμὰς.

Φαντασθῆτε τώρα τι κέρδη θὰ δώσουν τὰ λιπάσματα ἐφέτος,
ὅπου ὁ ἀραβοσίτος θὰ πωληθῇ εἰς τὰς σημερινὰς τιμὰς δηλ.
πρὸς λεπτά 50 καὶ 60.

Ὅποιος δὲν ξέρει τὸ συμφέρον τοῦ μόνον δὲν θὰ λιπάνῃ
οἱ φρόνιμοι γεωργοὶ θὰ μεταχειρισθῶσι τὰ λιπάσματα ἢ τοῦλάχιστον
θὰ κάμουν μίαν δοκιμὴν.

Α. Θ. Μ.

Σ. Δ. Α. Τ.—Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον ἐδημοσιεύθη ἄλλοτε
εἰς τὸν Ἀγρ. Ταχ)μον (βλ. τεύχος 57—Μαρτίου 1916). Τὴν
ἀναδημοσίευσιν τοῦ ἄνω ἁρθροῦ ἐθεωρήσαμεν ἐπίκαιρον, τώρα
ποῦ σπείρονται οἱ ἀραβοσίτοι· τὰ χημικὰ λιπάσματα δὲν διε-
δόθησαν ὅσον ἐπρεπεν εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ ἀραβοσίτου.

ΚΤΗΝΟΤΡΕΦΙΚΕΣ ΚΟΛΟΚΥΘΕΣ

Στὰ κτήματα ποῦ ἔχουν ποτιστικὰ χωράφια καὶ τρέφουν
ἀγελάδες καὶ χοίρους πρέπει νὰ καλλιεργοῦν κτηνοτροφικὰς
κολοκύθας, γιὰτ' εἶναι καλὴ τροφή γιὰ τὰ ζῶα αὐτά. Ὅπως
γιὰ κάθε καλλιέργεια ἔχομε μεγάλο συμφέρον νὰ διαλέγωμε
τὸ πῶς καλὸ εἶδος, ἔτσι καὶ ὅταν καλλιεργοῦμε κολοκύθας γιὰ
τὰ ζῶα μας πρέπει νὰ βρῶμε τὸ εἶδος ποῦ δίνει τὴν μεγα-
λύτερε καὶ τὴν καλύτερε. Εἶδη καλὰ ποῦ ἐσοδεύουν πολὺ
εἶναι : ἡ *Μεγάλη κίτρινη κολοκύθα* καὶ ἡ *Κόκκινη κολοκύ-
θα* τοῦ *Βάλτου* ποῦ κάνουν κολοκύθας ἀπὸ 20—40 ὁκάδας
ἢ καὶ ἑκάστη, ὅταν τὴν καλλιεργήσουμε κανονι-
κὰ καὶ τοὺς ριζοῦμε μπόλικη χωνεμένη κοπριά ἢ χημικὸ λί-
πασμα 6—8—8 καὶ τὴν ποτίζωμε συχνά. Οἱ κολοκύθες
σπείρονται τὸν Ἀπρίλη. Τότε τὸ χωράφι ποῦ ἔχομε ἀπὸ
προτύπου σκάφη καλὰ 1—2 φορές γιὰ νὰ φυτέψωμε τὸ
τσαπίζομε καὶ τὸ ἰσώνομε. Ὑστερα ἀνοίγομε μὲ τσάπα κα-
νονικὰ ἀλλάκια, φαρὰν ἴσαμε τρεῖς πηγάμεις καὶ σ' ἀπόστα-
σιν κάθε 2 δρασσελίδες τὰ σκάβομε βαθειά, τὰ φουσκίζομε μὲ
κοπριά ἢ χημικὸ λίπασμα, ἀκόμη καλλίτερα μισὴ κοπριά καὶ
μισὴ χημικὸ λίπασμα καὶ τὰ ποτίζομε. Κι' ὅταν τὸ χῶμα
ἔρθη στὸ ρόγο τοῦ τσαπίζομε τ' ἀλλάκια—γιὰ ν' ἀνακατωθῇ
τὸ λίπασμα—καὶ σπείρνομε τὴν κολοκύθην σὲ ἴσας σειρὰς
κάνοντας ξέβραδες γουβίτσες στ' ἀλλάκια αὐτὰ σ' ἀπόστα-
σιν 5 πηγάμεις. Σὲ κάθε γουβίτσα βάζομε 3—4 σπόρους καὶ
τοὺς σκεπάζομε μὲ λίγο χῶμα. Κι' ὅταν φυτρώσουν ξεριζώνο-
με ἀπὸ κάθε γουβίτσα τὰ πῶς ἀδύνατα φυτὰ ἀφήνοντας ὡς
δύο τὰ πῶς δυναμωμένα καὶ τὰ παραχώνομε σὺν βγάλονε
3—4 φύλλα. Ἡ περιποίησις ποῦ κάνομε κατόπι εἶναι νὰ σκα-
λίσουμε 1—2 φορές τὴν κολοκύθην καὶ νὰ τὴν παραχώνομε
σκαλίζοντας καὶ νὰ τὴν ποτίζωμε ταχτικά. Σὲ περίστασι
ποῦ λιπαίνομε μὲ χημικὸ λίπασμα μισὸ βάζομε στὸ φύτεμα
καὶ μισὸ ἀπὸ δέσουν τὰνθη τους. Κι' ὅταν τὴν ἔχομε φυ-
σκίσει μὲ κοπριά καὶ τοὺς ριζοῦμε—σὺν δέσουν τὰνθη τους—
λίγο νίτρο τῆς Χιλῆς, καλλίτερα τὸ λίπασμα 7—7—3 ποῦ
εἶναι νίτρο, φωσφορικὸ καὶ κάλι, πάλι θάχομε μεγάλη ὠ-
φέλειαν.

Σὲ κάθε ρίζα κολοκυθίδας ἀφήνομε μονάχα 3—4 κολοκύ-
θες, τὴν κορφολογούμε καὶ βγάλουμε τὰ παρακάδια τῆς γιὰ
νὰ πᾶνε πολλοὶ χυμοὶ στὸν καρπὸ. Οἱ κολοκύθες κάνουν νὰ
ὠριμάσουν 4 μῆνες καὶ τὴν κόβομε σὺν ξεραθούνη καλὰ τὰ

(*) Ἡ μεγάλη κίτρινη κολοκύθα καὶ ἡ κόκκινη τοῦ βάλτου
στὸ γαλλικὸ λέγονται : Potiron jaune gros (de Paris) καὶ Poti-
ron rouge vif d' Etampes καὶ μπορεῖ νὰ φέρη καλεῖς σποροὺς
ἀπὸ τὸ Σποροπωλεῖο Vilmorin—Andrieux 4 Quai de la Mésie-
rie Paris.

φύλλα τῆς κολοκυθίδας. Ἀπὸ τὰ εἶδη ποῦ γράφομε ἔχομε
πάρει δύομισι χιλιάδες ὁκάδες εἰσοδήματα τὸ στρέμμα μὲ πο-
τίσματα μέτρια καὶ μὲ καλλιέργεια λίγο παραμελημένη. Οἱ
γεωργοὶ παίρνοντας σπόρο ἀπὸ τὴν κόκκινην καὶ τὴν ἀσπρὴν
κτηνοτροφικὰς κολοκύθας τοῦ τόπου μας καὶ ἀπὸ τὴν πῶς ἀπ'
αὐτὲς μεγάλας καὶ καλὰς θὰ κάνουνε διαλεχτὸ εἶδος ποῦ θὰ
ἐσοδεύη περισσότερο σὺν καλλιέργειᾳ ὅπως πρέπει.

ΑΛΕΞ. Ν. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΙ ΕΝ ΤΥΝΙΔΙ ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ

Ἀπὸ τὸ γνωστὸν περιοδικὸν τοῦ Montpellier «Le Pro-
grès Agricole et Viticole» (τεύχος τῆς 13 Μαρτίου ε. ἔ.
ἀριθμ. 11), παραλαμβάνομε τὴν κάτωθι πίνακα δεικνύοντα
τὰς ἐκτάσεις τὰς ὁποίας αἱ δένδρῳδες καλλιέργειαι κατεῖχον
ἐν Τύνιδι κατὰ τὰ ἔτη 1916 καὶ 1925.

	1916	1925	Ἀξίαις ἀπόλυτοις	Θεωρούμενον τοῦ 1916=100 Ἀξίαις ο)ο
Ἄμπελος (ἐκτασίς εἰς ἐκτάρια).	20666	30213	9547	141
Παραγωγὴ εἰς ἑκατόλιτρα	450030	918853	468853	240
Ἐλαιόδένδρα (ἀριθμὸς δένδρων).	19393373	27121438	7728365	140
Χαρουπιές (ἀριθμ. δέν- δρων).	20000	20700	700	103
Ἀμυγδαλαὶ (ἀριθμ. δένδρων).	200000	225000	25000	112
Χουρμαδιές (ἀριθμὸς δένδρων).	52770	69700	16930	132
Διάφορα δένδρα	982030	1030473	48473	105
Πορτοκαλαὶ (ἀριθμὸς δένδρων).	61000	68000	7000	111
Λεμοναὶ (ἀριθμὸς δέν- δρων).	50000	52000	2000	104

Παρατηρήσεις

Ἡ ἐκ τούτου σύγκρισις μελέτη τοῦ πίνακος τούτου μᾶς δει-
κνύει τὰ ἑξῆς :

1ον. Ἡ καλλιέργεια τῶν δένδρων ἐν Τύνιδι, χώρα μὲ ξη-
ρὸν κλίμα ὅπως τὸ ἡμέτερον, ἀνταρῶδες ἐπετείνεται.

2ον. Οἱ Τυνίσιοι γεωργοὶ κτηματίαι, ὅχι μόνον δὲν φοβοῦν-
ται τὴν ἐμπορικὴν κρίσιν τῶν προϊόντων τῆς ἀμπελῶς, ἀλλὰ
καὶ μετὰ θάρρους ἐπεκτείνουν τὴν καλλιέργειαν ταύτης ἢ
ὑπὸ τοῦ φυτοῦ τούτου κατεχομένη κατὰ τὸ 1916 ἐκτασίς,
ἐκταρίων (=10 στρεμμάτων) 20.666 ἀνῆλθεν εἰς 30.213 δη-
λαδή ἐπῆλθεν αὐξήσις 141 ο)ο, ἢ δὲ παραγωγὴ τοῦ οἴνου ἐδι-
πλασιάσθη. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἡ κατὰ ἐκτάριον ἀπόδοσις
εἰς οἶνον ἀπὸ 21.7 ἑκατόλιτρα τοῦ ἔτους 1916 ἀνῆλθε μετὰ
μῖαν μόνην δεκαετίαν εἰς ἑκατόλιτρα 30.4.

Ἡ τὸσον μεγάλη αὐξήσις τῆς κατὰ στρέμμα αὐξήσεως
τῶν προϊόντων τῆς ἀμπελῶς ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἀπὸ
ἔτους εἰς ἔτος αὐξήσιν τῆς χρήσεως τῶν χημικῶν λιπα-
σμάτων.

3ον. Ἡ ἐπέκτασις τῆς καλλιέργειας τοῦ ἐλαιοδένδρου
εἶνε ἐπίσης πολὺ σπουδαία ἀνερχομένη εἰς 140 ο)ο.

Οἱ Τυνίσιοι καλλιεργοῦσι θαυμαστά τὴν ἐλαίαν, τὰ δὲ ἐκ
ταύτης εἰσοδήματά των, σήμερον, ὅτε μεταχειρίζονται ἄφθονα
χημικὰ λιπάσματα, εἶνε πολὺ μεγαλειότερα παρὰ ἄλλοτε.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Δέχεται καταθέσεις επί προθεσμία με τούς κάτωθι τόκους απηλλαγμένους τελείως παντός φόρου

ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ

Διά τρείς μήνας

8 %

Δι' έξι μήνας

8 1/2 %

Δι' έν έτος και πλέον

9 %

ΕΙΣ ΛΙΡΑΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ή ΔΟΛΛΑΡΙΑ ή ΧΡΥΣΟΝ

7 %

7 1/2 %

8 %

Κατά την μετὰ τοῦ Δημοσίου σύμβασιν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 80 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 5 Μαρτίου 1926, αἱ παρὰ τῇ Ἐταιρίᾳ καταθέσεις εἶνε προνομιοῦχοι ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΗΣ τῆς προσόδου τούτων ἐπὶ δέκα πέντε ἔτη, ΠΑΝΤΟΣ ΦΟΡΟΥ δημοσίου, ἀπλοῦ ἢ συνδέτου ἢ οἰουδήποτε ἄλλου, δημοτικοῦ ἢ τοπικοῦ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ἢ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ. Αἱ καταθέσεις χρησιμοποιοῦνται ἐξ ὅλο κλήρου, δυνάμει τῆς ἰδίας συμβάσεως πρὸς παροχὴν λιπασμάτων ἐπὶ πιστώσει εἰς τούς γεωργούς ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόκῳ.

Τὴν ἐλαίαν λιπαίνουνσιν ἀφθόνως οἱ εἰς Τύνιδα ἐποικήσαντες Εὐρωπαῖοι. Κατὰ πληροφορίας δὲ, τὰς ὁποίας ἄλλοθεν ἔχομεν καὶ οἱ ἰθαγενεῖς ἤρχισαν νὰ λιπαίνωσι μὲ χημικὰ λιπάσματα τὰ ἐλαιόδενδρά των· ἐκ τούτου δὲ προβλέπεται ὅτι μετὰ τινα ἔτη ἡ παραγωγὴ ἐλαίου ἐν Τύνιδι σημαντικῶς θὰ αὐξήσῃ.

4ον. Καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς Χουρμαδιᾶς εἶνε σπουδαία· αὐτὴ ἀνέρχεται εἰς 32 ο.

5ον. Καὶ αἱ ἄλλαι δενδρώδεις καλλιέργειαι ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐπεκτείνονται ἄλλ' εἰς μικροτέραν ὅμως κλίμακα.

Συμπέρασμα

Οἱ Ἕλληνες γεωργοκτηματῆαι ἐν γένει καὶ ἰδίως οἱ ἐντολὴν ἔχοντες νὰ μεριμνῶσι διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς γεωργίας μας χρεωστοῦν μετ' ἐπιμελείας καὶ ἐνδιαφέροντος νὰ μελετήσωσι τὸ φαινόμενον τῆς ἐπεκτάσεως τῆς καλλιέργειας τῶν δενδρῶδων καλλιέργειῶν εἰς ὅλας τὰς μεσημβρινὰς χώρας καὶ νὰ ἔχωσι πάντοτε ὑπ' ὄψιν των ὅτι ἡ Ἑλλάς ἤτο, εἶνε καὶ θὰ εἶνε ἡ χώρα τῶν δένδρων.

Σήμερον χάρις εἰς τὰς προσόδους τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν συγκοινωνιῶν καὶ τὰς τελειοποιήσεις τῆς Βιομηχανίας, τὰ προϊόντα τῶν δένδρων πωλοῦνται πολὺ καλὰ καὶ ἀφίνουσιν ἀφθονα κέρδη.

Α. Θ. Μ.

ΛΙΠΑΝΣΙΣ ΤΡΙΦΥΛΛΙΟΥ

Τὸ τριφύλλι ὅταν λιπαίνεται καὶ ποτίζεται ἀποδίδει μεγάλας ἐσοδάσεις, πολλὰς ἐκπερινοῦσας καὶ τὰς 1500—2000 ὀκάδας ξηροῦ τριφυλλίου κατὰ στρέμμα (1000 τ.μ.) ἐξαιρετικῆς ποιότητος καὶ μεγάλης θρεπτικῆς ἀξίας.

Τὸ λιπάσμα διὰ τὸ τριφύλλι εἶναι ὁ τύπος 0—12—6, ὁ δὲ τρόπος τῆς λιπάνσεως ὁ ἀκόλουθος:

Ἐνωρὶς τὴν ἀνοιξὶν ὅταν καθαρῶνται τὰ τριφύλλα, τέλη Φεβρουαρίου ἢ ἀρχὰς Μαρτίου (καὶ ἐνωρίτερον δὲν βλάπτει) σκορπίζομεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ χωραφίου (τριφυλλέως) 40—60 ὀκ. λιπάσματος 0—12—6 κατὰ στρέμμα καὶ ἐὰν δὲν βρέχῃ ποτίζομεν.

Κατὰ Ἰούνιον, ὅταν μαζέψωμεν τὸ ξηρὸ τριφύλλι ἀπὸ τοῦ χωράφου (περίπου κατὰ τὴν τρίτην κοφίαν) σκορπίζομεν κατὰ στρέμμα 30—40 ὀκ. λιπάσματος καὶ ἀκολουθεῖ ἀμέσως πότισμα.

Ἡ λιπανσις κατὰ τὴν σπορὰν τοῦ τριφυλλιοῦ γίνεται ὡς ἐξῆς:

Κατὰ τὸ πρὸ τῆς σπορᾶς τελευταῖον ὄργωμα σκορπίζομεν 50—100 χιλγρ. (=40—80 ὀκ.) λιπάσματος 0—12—6 κατὰ στρέμμα (τῶν 1000 τ.μ.) καὶ καλύπτεται διὰ τοῦ ὄργωματος τούτου.

Εἰς τὰ χωράφια εἰς τὰ ὁποῖα διὰ πρώτην φορὰν ἐσπάρῃ τριφύλλι ἅμα κάνει 5—6 φύλλα νὰ ριφθοῦν 5—10 ὀκάδες 7—7—3 διὰ τὴν ταχυτέραν ἀνάπτυξίν του.

Ἀκολουθεῖ ἡ σπορὰ ὅπως συνειθίζεται εἰς τὸν τόπον σας.

Τὰ ὅττω λιπαίνόμενα κατὰ τὴν σπορὰν τριφύλλια φωτῶνουν καλότερα καὶ ἡ ἀνάπτυξις κατὰ τὴν νεαρὰν των ἡλικίαν εἶναι κανονικώτερα καὶ προθυμώτερα. Τὸ δεύτερον ἔτος καὶ τὰ ἀκόλουθα θὰ λιπαίνηται διὰ τοῦ τύπου 0—12—6, ὅπως εἴπομεν ἂνωτέρω.

Πλεονεκτήματα

Διὰ τῶν ἂνωτέρω τρόπων λιπάνσεως τῶν τριφυλλίων αἱ ἀποδόσεις αὐξάνονται καταπληκτικῶς, υπερβαίνουσιν πολλὰς καὶ τὰς 1500—2000 ὀκ. ξηροῦ χόρτου κατὰ στρέμμα.

Βελτιοῦται αἰσθητῶς ἡ ποιότης τοῦ τριφυλλιοῦ δηλ: ἡ θρεπτικὴ του ἀξία. Ἀντέχει περισσότερον εἰς τὰς ἀσθενείας. Τὸ σπουδαιότερον ὅλων εἶναι, ὅτι διὰ τῶν συνεχῶν καὶ ἐλεογιμῶν λιπάνσεων πρῶτ' ἰμίζει ἡ ὠρίμανσις τοῦ τριφυλλιοῦ καὶ οὕτω αὐ-

ξάνονται αἱ κατ' ἔτος τομαὶ (κοφίαι, χέρια). Οἱ τριφυλλεῖνες διατηροῦνται περισσότερα χρόνια. Τὰ ἂνωτέρω εἶναι γνωστὰ ἤδη εἰς τοὺς περισσότερους τριφυλλοκαλλιεργητὰς τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ἑλλάδος ἐκ τῆς πράξεως. (Ναὺπακτος καὶ ἄλλαι ἐπαρχίαι).

Π. ΑΝΔΡΕΟΥ

ΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

ΑΚΡΙΒΑ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ

Ἐν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα μειονεκτήματα τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας εἶνε—διὰ διαφόρους λόγους τοὺς ὁποίους ἐνταῦθα δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξετάσωμεν—ὁ τρόπος τῆς κατεργασίας τῶν κτημάτων κατ' ἀνάγκην οἱ γεωργοκτηματῆαι μας τὰς περισσότερας ἐργασίας των ἐκτελοῦσι διὰ χειροκινήτων ἐργαλείων, οἷον καλλιέργεια ἀμπέλου καὶ σταφίδος (περίπου 2 ἑκατομμύρια) λαχανοκήπων κτλ. κτλ.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον—καὶ διὰ μερικῶς ἄλλους ἀκόμη τὰ γεωργικὰ ἡμερομίσθια ἐν Ἑλλάδι ἦσαν πάντοτε λίαν ἀκριβὰ τῶρα δὲ τελευταίως ἡ τιμὴ αὐτῶν ὑπερέβη κάθε λογικὸν ὄριον.

Ἡ παρ' ἡμῖν ὑπερτίμησις τῶν ἡμερομισθίων φυσικὰ ἀναβιβάζει εἰς πολὺ ὕψηλόν ἐπίπεδον τὸ κόστος τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ἰδίως τῆς σταφίδος καὶ καπνοῦ, ὥστε δυσκολεύεται σημαντικὰ ἡ ἐξόδους αὐτῶν καὶ ἰδίως ἐκείνων (σταφίς, καπνός) τὰ ὁποῖα καταναλίσκονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου κατ' ἀνάγκην ἀνταγωνίζονται πρὸς προϊόντα τῆς αὐτῆς φύσεως ξένων χωρῶν εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἡμερομίσθια εἶνε πολὺ μικρότερα (π. χ. Βουλγαρία), ἀπὸ τὰ ἰδικὰ μας καὶ συνεπῶς τὰ προϊόντα των κοστίζουν εἰς τὸν παραγωγὸν πολὺ φθηνότερα ἀπὸ τὰ ἰδικὰ μας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποτελεσματικῶς συναγωνίζονται τὰ ἰδικὰ μας, ἂν καὶ πολὺ ἁλκίως φύσει ἀνωτέρας ποιότητος.

Ἐκεῖθεν προέρχονται αἱ συχναὶ κρίσεις τῶν προϊόντων μας αἱ ὁποῖαι διαταράσσουσιν ὄχι μόνον τὰ ἰδιωτικὰ ἀλλὰ καὶ τὰ δημόσια οἰκονομικά.

Καλῶς πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ἀπὸ ὅλους μας ὅτι τὸ τελικόν ἀποτέλεσμα πάσης γεωργικῆς προσόδου πρέπει νὰ εἶνε ὁ **ὑποβιβασμὸς τῆς τιμῆς τοῦ κόστους τῶν προϊόντων** διὰ τὰ εὐγενῆ δὲ ἐλληνικὰ προϊόντα (σταφίς, καπνός, ἐσπεριδοειδῆ, ἐλγές, λάδι κτλ. κτλ.) συγχρόνως καὶ ἐκ παραλήλου νὰ ἐπιδικῶνται καὶ ἡ βελτίωσις τῆς ποιότητος αὐτῶν. Αὐτοὶ οἱ δύο ὅροι εἶνε ἀπαραίτητοι διὰ νὰ προσδεύσῃ ἡ γεωργία μας.

Ἐνέργειαι Ἐταιρίας Χημ. Λιπασμάτων

Ἡ Ἄν. Ἑλλ. Ἐταιρία Χημικῶν προϊόντων καὶ λιπασμάτων (ΕΧΛ) εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της εἶχεν ἐγγράψῃ εἰς τὸ πρόγραμμά της μετὰ τῶν βελτιώσεων τῆς γεωργίας μας, τὰς ὁποίας θὰ ἐπεδίωκε, καὶ τὸν ὑποβιβασμὸν τοῦ κόστους τῆς κατεργασίας τοῦ ἐδάφους, καὶ ἰδίως τῶν σταφιδάμπέλων.

Ἡ Ε.Χ.Λ. πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου, μὴ φειδόμενη οὔτε δαπανῶν οὔτε κόπων, μετὰ στοργῆς μεριμνῶσα διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἑλληνος ἀγρότου, ἐπεφόρτισε τὸν παλαιὸν συνεργάτη της, τὸν ἀξιμνηστον Ρ. Δημητριάδην, διαμέοντα τότε ἐν Ἀμερικῇ, νὰ κατακινήῃ εἰς τὴν κατασκευὴν πρωτοτύπου αὐτοκινήτου μηχανῆς σκαπτικῆς καὶ σκαλιστικῆς καταλήλου διὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἐδάφη καὶ εἰδικώτερον διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν σταφιδάμπέλων.

Ὁ ἀξιμνηστος Δημητριάδης ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 1914 μέχρι τοῦ 1916 εἰργάσθη δραστηρίως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον μετὰ τὴν ὕλικήν ἐνίσχυσιν τῆς Ε.Χ.Λ. καὶ κατεσκεύασε δύο τύπους αὐτοκινήτου σκαπτικῆς μηχανῆς.

Ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ μακαρίτου Δημητριάδου εἰς τὴν ἀρχὴν ἔδωσε πολλὰς ἐλπίδας ἐπιτυχίας· ἀργότερα ὅμως ἐνεκα τοῦ μεγάλου πολέμου αἱ ἐμπρακτοὶ μελέται τοῦ ἀγαπητοῦ Δημητριάδου διεκόπησαν, καὶ τὸ μηχανήμα του δὲν ἐτελειοποιήθη ἐπαρκῶς, ὥστε νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Αἱ δοκιμαὶ ἐκεῖναι τῆς Ε.Χ.Λ. ἥτις εἶχε δαπανήσει σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὴν πρόσδοτον τῆς Γεωργίας, ἀπέτυχον.

Ὁ θάνατος δὲ τοῦ Ραῦνόλδου Δημητριάδου δὲν ἐπέτρεψεν τὴν ἐξακολούθησιν τῶν προθέσεων τῆς ΕΧΛ, τόσο μάλλον καθ' ὅσον μάλιστα πολλὰ εὐρωπαϊκὰ καὶ ἀμερικανικὰ ἐργοστάσια μετ' ἐπιμελείας ἐνησχολήθησαν διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου.

Τὰ ἂνωτέρω ἐξεθέσαμε, ὄχι διὰ νὰ ἐξάρωμεν τὴν στοργὴν τὴν ὁποίαν μὲ πραγματικὰς θυσίας ἔδειξε πάντοτε ἡ Ε.Χ.Λ. διὰ τὴν πρόσδοτον τῆς γεωργίας—τὸ τοιοῦτον εἶνε πλέον πανθολογούμενον—ἀλλὰ ὅπως ἱστορικῶς μὴ λησμονηθῇ ὅτι εὐρέθησαν Ἕλληνες ἀληθεῖς φίλοι τοῦ ἀγρότου, οἱ ὁποῖοι προθύμως παρηκολούθησαν καὶ τὴν πρόσδοτον ταύτην, ἀδιάφορον ἂν ἀπέτυχον, ἢ ἀποτυχία ἀφείλεται εἰς γενικωτέρους λόγους.

Ὅπως δὴποτε ἀνάγκη εἶνε ἡ διὰ τῶν χειρῶν καλλιέργεια τῶν σταφιδάμπέλων μας νὰ ἀντικαταστήθῃ διὰ μηχανικοῦ μέσου ἡ τελοῦντος ἐν ἐργασίαν ταύτην ἐπὶ η: καλῶς, ἀλλὰ κατὰ πολὺ οἰκονομικώτερον.

Νεαὶ δοκιμαὶ μηχανικῆς καλλιέργειας.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τελευταίως ὁ οἶκος Α. Ζαχαρίου καὶ Σία εἰσήγαγε τὰ βενζινοκίνητα περιστροφικὰ ἄροτρα Σίμενς-Σούκερτ 4 ἵππων.

Τὰ βενζινοἄροτρα ταῦτα ἐδοκιμάσθησαν παρὰ τῆς ὑπερησείας βενζινοκαλλιέργειας τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας.

Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ εἰσαγωγέως, αἱ δοκιμαὶ αὗται ἔδωκαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Ἐκθεσιν ἐπίσημον τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως ἐποικισμοῦ δὲν εἶδομεν.

Τὸ βενζινοκίνητον τοῦτο ἄροτρον ἐδοκιμάσθη καὶ ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἀνωτέρᾳ Γεωπονικῇ Σχολῇ καὶ εἰς τὰ κτήματα τῆς οἰκογενείας Καμπά.

Μέχρι τῆς σήμερον δὲν ἔτυχε νὰ ἴδωμεν τὴν σχετικὴν ἐκθεσιν τῶν ἀνωτάτων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑγείου τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς.

Τὰς δοκιμὰς τὰς γενομένας ἐν τῇ Ἀν. Γεωπονικῇ Σχολῇ παρηκολούθησαμεν αὐτοπροσώπως.

Αἱ προσωπικαὶ ἐντυπώσεις μας εἶνε ὅτι τὸ βενζινοκίνητον περιστροφικὸν ἄροτρον τῶν Σίμενς-Σούκερτ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ἐργάσθη, εἰς τὴν ὠρισμένην ταύτην περίπτωσιν, ἱκανοποιητικῶς.

Ἡ μικρὰς διαρκείας δοκιμὴ τὴν ὁποίαν παρηκολούθησαμεν δὲν μας δίδει τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσωμεν τὸ δοκιμασθὲν ἐργαλεῖον ὅτι λύει τὸ προκείμενον πρόβλημα, μόνον μας δίδει τὸ δικαίωμα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα ἐπιβάλλουσιν εἰς ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους νὰ δοκιμάσουν αὐτὸ εἰς εἰρύτεραν κλίμακα, ὅπως σχηματισθῇ πεποίθησις, δικαιολογημένη ὑπὸ τῶν πραγμάτων, ὅτι τὸ προκείμενον ἄροτρον δύναται νὰ λύσῃ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως τὸ πρόβλημα τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς διὰ χειροκινήτων ἐργαλείων καλλιέργειας τῶν κτημάτων μας διὰ βενζίνης ἢ δι' ἄλλου τινὸς μέσου.

Καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου κατ' εὐχὴν, ἀκόμη δὲν δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν ἀνεπιφυλάκτως τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ μηχανήματος τούτου παρ' ἡμῖν.

Πρέπει τὸ μηχανήμα τοῦτο νὰ μελετηθῇ καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, καὶ νὰ προσδιορισθῇ ἀκριβῶς ἡ κοστίξις ἡ καλλιέργεια τοῦ στρέμματος (ἡμερομίσθια ὁδοῦ, ἐλαία, ἐπισκευαὶ τοπογραφωσὶς κτλ. κτλ.).

Ἡ τοιαύτη ἐργασία, κατὰ τὴν ἐμὴν ἀντίληψιν, πρέπει νὰ γίνῃ ἀπὸ τὰς Ἐνώσεις Συνισμῶν ἢ καὶ οἰκονομικῶς ἰσχυροῦς Συνισμοῦς· μετὰ τὰ λόγια καὶ τὰ χαρτὰ δὲν λύονται ζητήματα πρακτικὰ τόσο σπουδαῖα· χρειάζονται ἐπιμελημέναι δοκιμαὶ καὶ σοβαρὰ μελέται ἀπὸ κάθε ἀπόψεως.

Ὅπως δὴποτε δὲν εἶνε δυνατόν πλέον οἱ σταφιδοπαραγωγὰς μας νὰ συναγωνίζονται ἐπιτυχῶς τοὺς σταφιδοπαραγωγὰς τῆς Καλλιφορίας καὶ ἄλλων ἀκόμη χωρῶν, χωρὶς νὰ ἐλαττώσωσιν οὐσιαστικὰ τὴν τιμὴν τοῦ κόστους τῆς σταφίδος καὶ νὰ βελτιώσωσιν τὴν ποιότητα τοῦ προϊόντος των.

Ἴδου στάδιον εὐρυτάτης δράσεως διὰ τὸν Αὐτόνομον Σταφιδικὸν Ὄργανισμὸν.

ΣΑΝ ΔΙΗΓΗΜΑ

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα μᾶς ὑπενθυμίζουν ἕνα σὺμφοριστικὸν ἀρθροῖδιον τοῦ ἀειμνήστου Ραϋνόλδου Δημητριάδου· σχετικὸν πρὸς τὴν διὰ χειροκινήτων ἐργασιῶν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων, τὸ ὁποῖον ἐδημοσίευσεν ἄλλοτε εἰς τὸν Ἄγρ. Ταχ(μ)ον.

Ἐπίκαιρον θεωροῦμεν τὴν ἀναδημοσίευσιν τοῦ ἀρθροῖδίου ἐκείνου.

ΕΚΑΤΟΝ ΠΕΝΗΝΤΑ ΔΡΑΜΙΑ ΙΔΡΩΤΟΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ

Μίαν φορὰν ἐταξείδευεν ἕνας Ἀμερικανὸς εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ κύτταξεν ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ σιδηροδρόμου τοὺς γεωργούς ποὺ καλλιεργοῦσαν τὴν σταφίδα.

Βλέπετε τοῦ εἶπεν ἕνας Ἕλληγ, ποῦ ἤξευρεν Ἀγγλικά, μὲ πόσῃ ἐπιμέλειαν καλλιεργοῦν ἐδῶ τὴν σταφίδα.

Ὡς εἶπεν ὁ Ἀμερικανός. Ἀλλὰ μοῦ φαίνεται ὅτι ἐδῶ ὁ ἀνθρώπος διὰ καθὲ κλήμα χύνει ἕνα πᾶουντ (δηλ. 150 δράμια) ἰδρώτα.

«Τουμπή σιούρ» (βεβαιότατα), τοῦ εἶπεν ὁ Ἕλληγ εἰμὲθα περισσότερον προκομμένοι ἀπὸ σᾶς—δὲν πιστεύω εἰς τὴν Καλλιφόρναν νὰ κάμῃτε τόσον ἐπιμελημένην καλλιέργειαν;

«Μέξ μνηϊκ» (ἀγρία) εἶπεν ὁ Ἀμερικανός, νὰ εἶνε ὁ ἰδρώτας τόσον φθηνὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡμεῖς μίαν φορὰν ἀντὶ νὰ ξελακώνομεν ὅπως ξελακώνετε σεῖς, θὰ ἀνοίξωμεν γύρω-γύρω εἰς τὸ καθὲ κτήμα ἕνα φαρδὶ περιθώριον διὰ νὰ εἴπωρῃ νὰ στρέψῃ τὸ μουλάρι, —διότι καλλιεργοῦμεν μὲ τὸ ἀλέτρι— καὶ μὲ 150 δράμια ἀνθρωπίνου ἰδρώτος καλλιεργοῦμεν ὅχι ἕνα ἀλλὰ πενήντα κλήματα.

Ναὶ μὰ ἡ ἀπόδοσις δὲν εἴπωρετ νὰ εἶνε ἡ ἴδια.

«Νὸν-σὲνς» (βλακία) εἶπεν ὁ Ἀμερικανός. Ὅταν βάξουν «φερτζιλίτζερς» δηλ. Χημικὰ λιπάσματα ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι ἀκόμη καλυτέραν ἀπόδοσιν, καὶ ὀλιγώτερες ἀρρώστιας θὰ ἔχωμεν καὶ θὰ εἶνε περισσότερον κερδομενοί.

Μὰ ἀφοῦ βρίσκομεν ἐργάτας, ἔρχονται βλέπετε καὶ Γκέκιδες ἀπὸ τὴν Ἀλβανίαν.

«Στιούπιτ φέλλω» (τί ἡλίθιοι ποῦ εἶνε) ἀπήντησεν ὁ Ἀμερικανός, ἑκατὸν πενήντα δράμια ἰδρώτος Ἀμερικανικὸς στοιχίζουσι ἕνα δολλάριον, μία λίτρα ἰδρώτος Ἑλληνικὸς ἡ Γκέκιδος ἀξίζει ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ, τι ἀξίζει μία λίτρα ἰδρώτος μουλარიού.

«Ὡγεεές».

Ρ. Δημητριάδης

ΠΟΙΚΙΛΑ

ΟΡΘΑΙ ΠΑΡΑΙΝΕΣΕΙΣ

Προέδρου Γαλλικῆς Κυβερνήσεως

Α.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως εἰς λόγον του, ἐκφωνηθέντα κατὰ τὸ 1924 εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Ἐργασθῆτε τὴν γῆν, μεταπλάσατε τὴν γῆν, γωνιμοποιήσατε τὴν γῆν (δὲ ἐκλεκτῶν σπόρων, διὰ Χημικῶν λιπασμάτων, διὰ τῆς καταπολ. μήσεως τῶν ζιζανίων καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν τῶν φυτῶν) καὶ θὰ κατορθώσητε οὐχὶ μόνον τὴν ἀνεωτέραν δια-» ὥσιν ἑκατομμυρίων οἰκογενειῶν Γάλλων, ἀλλὰ αὐτὴν τὴν εὐ-» χάριστον διαβίωσιν ὁλοκλήρου τῆς Γαλλίας».

Πόσον σοφοὶ εἶναι οἱ λόγοι οὗτοι!!!

Λόβον σὲ τρεῖς γραμμὰς ὁλόκληρον τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα τῆς Γαλλίας. Ὅ, τι δὲ εἶναι ἀληθὲς διὰ τὴν Γαλλίαν, εἶναι ἐπὶ ἀληθέστερον διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἥτις πάσχει ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν καὶ ὑπὸ πολὺ σοδαρωτέραν μορφήν, καθ' ὃ μικροτέρα καὶ πτωχοτέρα. Ἄς μὴ βαυκαλιζόμεθα πλέον μὲ φροῦδας ἐλπίδας.

Ἐὰν δὲν ἐργασθῶμεν ἐντατικῶς τὴν γῆν, ἐὰν δὲν τὴν ἐνδυναμώσωμεν, ἐὰν δὲν καταπολεμήσωμεν τὰς παθήσεις τῶν φυτῶν μας δὲν ὑπάρχει ἐλπίς θεραπείας τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας.

Τὸ Οἰκονομικὸν μας πρόβλημα θὰ λυθῇ διὰ τῆς Γεωργίας, καὶ μόνον διὰ τῆς Γεωργίας· πρέπει ὅλοι μας νὰ χωνέψωμεν καλὰ τὴν ἀπλὴν μὲν ἄλλ' εὐεργετικὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἐργασθῶμεν ἐντατικῶς πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν:

Θ.Α.Δ

Β.

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΕΩΣ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΠΑΝΗ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΔΡΑΜΑΣ—ΚΑΒΑΛΑΣ

Τύπος	Σάνκκοι 1925	Σάνκκοι 1926
0-16-0	260	1022
0-12-6	1037	1131
4-12-3	824	7433
4-10-5	152	187
4-10-10	262	925
6-8-8	4974	8469
7-7-3	251	502

Ἐν ὧσιν σάνκκοι 7760

19669

Σημείωσις: Ὁ περιορισμὸς τῆς καταναλώσεως τοῦ τύπου 0-12-6 ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι πολλοὶ γεωργοὶ ἤρχισαν νὰ χρησιμοποιοῦν εἰς τὰ τριφύλλα τὸν τύπον 0-16-0 τοῦ ὁποῦο ἡ καταναλώσις ἠῤῥησε σημαντικῶς.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΕΠΟΧΗ ΨΕΚΑΣΜΩΝ
ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΠΕΡΟΝΟΣΠΟΡΟΥ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

Ὅλοι γνωρίζουν τὴν πλέον ὅτι ὁ περονόσπορος διὰ νὰ προσβάλῃ τὴν ἀμπελὸν χρειάζεται ὥρ σμ νας καιρικὰς συνθήκας, δηλ.: ὑγρὴν ἀρκετὴν καὶ θερμότητα κατὰλληλον (20—25 βαθμῶν ἑκατοντάχθμου θερμομέτρου), ἐὰν οἱ δύο οὗτοι ὄροι δὲν συμπίπτουν ἡ προσβολὴ τοῦ περονόσπορου δὲν ἐπέρχεται.

Δηλαδή, ἐὰν ὁ καιρὸς εἶναι νεφελώδης καὶ ὑγρὸς, ἀλλ' ἡ θερμοκρασία εἶναι χαμηλὴ, ὁ περονόσπορος δὲν ἀναπτύσσεται. Τουναντίον ἐὰν ἡ θερμοκρασία εἶναι μὲν ἄνω τῶν 20° ἀλλ' ὁ καιρὸς εἶναι ἐξηρὸς, πάλιν τὸ παράσιτον δὲν ἀναπτύσσεται.

Οἱ δύο οὗτοι ὄροι συμπίπτουν συχνώτατα εἰς τὸ κλίμα μας κατὰ τὴν ἀνοιξιν, ὁπότεν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρατηρεῖται καὶ ἡ προσβολή. Ἀργότερον κατὰ τὸ θέρος, ὅταν ἡ θερμοκρασία εἶναι ὑψηλὴ καὶ ὁ καιρὸς διαρκέσει ὀλίγας ἡμέρας ξηρὸς, ὁ περονόσπορος σιματᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς καταστροφὰς του. Ἀλλὰ τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι ἔχει ἤδη προφθάσει νὰ ἐπιφέρῃ ἀνεπανορθώτους ζημίας.

Συνιστῶμεν, ὅθεν οἱ ψεκασμοὶ διὰ περονόσπορινος ν' ἀρχίζουσιν ἐνωρὶς ἐνεξερχτήτως καιροῦ καὶ θερμοκρασίας, διότι εἶναι ἀποδεδειγμένον πλέον ὅτι οἱ πρῶτοι ψεκασμοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες προφυλάττουν τ' ἀμπέλια ἀπὸ τὸν περονόσπορον, ἰδίως κατὰ τὴν ἰσχυρὰν προσβολήν.

Δυνατὸν κάποτε, ὅταν ἡ χρονὴ εἶναι πολὺ ξηρά, ὅπως πέ- ρουσι, ἡ προσβολὴ τοῦ περονόσπορου νὰ γίνῃ πολὺ ἀργότερα, ἢ νὰ μὴ γίνῃ καὶ διόλου. Ἀλλ' αὐταὶ εἶναι ἐξαιρετικαὶ περιπτώσεις, αἵτινες οὐδόλως πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν ἀμπελοκτηνόντων. Διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐνεργοῦντες, δυνα- τὸν νὰ ἔχον κάποτε κάποιαν ἐπιτυχίαν τελείως τυχαίαν καὶ σχετικὴν ὀικονομίαν εἰς ὕλικὸν καὶ ἡμερομίσθια, ἀλλὰ νὰ ἦνε βέβαιον ὅτι θὰ τὴν πληρώσουν κατόπιν μὲ πολλὰς ἀποτυχίας καὶ ζημίας.

Ἡμεῖς συνιστῶμεν ἀπολύτως οἱ ψεκασμοὶ ν' ἀρχίζουσιν ἐνω- ρὶς δηλ.: ὅταν οἱ βλαστοὶ ἔχουν 10 πόντους μήκος.

Ὁ Ἄγρ. Ταχ(μ)ος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 17 παράρτημα Φεβρουαρίου 1927 ἔδωκε λεπτομερεῖς ὁδηγίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ περονόσπορου, ἐποχὴν καὶ ἀριθ. Ψεκασμῶν κτλ. Ὅσοι δὲν ἔλαβον γνῶσιν τοῦ ὡς ἄνω παραρτήματος, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ τὸ ζητήσουν ἀπὸ τοὺς κατὰ τόπους ἀντιπροσώπους τῆς ΑΕΕΧΠΛ ἢ καὶ ἀπὸ τὴν Διεύθυνσιν Ἄγρ. Ταχ(μ)ου.

Γεωργοί, φροντίσατε νὰ ἐπιδιορθώσητε τοὺς ψεκαστή- ρας σας, καὶ νὰ προμηθευτῇτε τὴν ἀναγκαίαν ποσότητα περονόσπορινος, χαλκούχου παρασκευάσματος κατὰ πολὺ ἀνωτε- ρου, οἰκονομικότερου τοῦ κοινῶ Βορδιγαλείου πολτοῦ, καὶ ἔλ- λων ξένων τοιοῦτων παρασκευασμάτων.

Ἡ περονόσπορινὴ εἶναι ἐγγυημένης περιεκτικότητος.

Θ.Α.Δ.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΡΕΘΥΜΝΟΝ 21 Μαρτίου 1927

Κατὰ μίαν μου περιοδείαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀγίου Βασιλείου

τοῦ Νομοῦ Ρεθύμνης μετέβην καὶ εἰς τὸ χωρίον Σαχτούρια.

Ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου τούτου Ἰωάννης Τσαγγαράκης, διηγῇ τὴν τὸ κατωτέρω ἀξιόθαύμαστον, ἀλλὰ καὶ πραγματικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ γνωστὸν, ὡς ὠφέλιμον εἰς τοὺς γεωργούς, σᾶς παρακαλῶ, ὅπως εὐαρεστηθῇ καὶ δη- μοσιεύσῃ εἰς τοῦτο εἰς τὸ ἔγκριτον περιοδικόν σας «Ἄγρ. Ταχ(μ)ος».

Ὁ ἐν λόγῳ ἱερεὺς ἐσπείρε τὴν ἴην καὶ τὴν Μαρτίου τοῦ 1926 εἰς καλῶς καλλιεργημένον ἄγρον 20 ὀκάδας κριθῆς, τὸν ὁποῖον ἐλίπανε πρὸ τῆς σπορᾶς μὲ δύο ἡμίσακκα (ἦτοι 100 χιλ)μα) λιπάσματος.

Ἐκ τῆς σπορᾶς ταύτης ἀπεκύμισε 450 ὀκ. κριθῆς. Ἡ ἀπό- δοσις αὕτη εἶναι ἐξαιρετικὴ καὶ ἀπίστευτὴ καὶ εἰς αὐτὴν ἀκό- μῃ τὴν πεδιάδα τῆς Μεσσαράς—Κρήτης διὰ τὸν λόγον πρὸ παν- τὸς τῆς τόσον ὀψίμου σπορᾶς αὐτῆς. Καὶ ὅμως τὸ χρησιμοποιοῦ- θέν Χημικὸν λιπάσμα καὶ ἡ καλὴ καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους πα- ρουσίαζαν τὸ καταπληκτικὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα, ὥστε νὰ ἔχη ὁ εἰρημένος καλλιεργητὴς παραγωγὴν ἀπὸ ἐκάστην ὀκτὴν κρι- θῆς σπόρου, ὀκάδας 22 1)2.

Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόδοσις τῆς κριθῆς ὥθησε τὸν ἴδιον ἱερεὰ νὰ σπείρῃ καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος (τὴν 17ην καὶ 18 Μαρτίου) σι- τον, μεταχειρισθεὶς ἐπίσης τὰ Ἑλληνικὰ Χημικὰ λιπάσματα τῆς: ἑταιρίας Ὑμῶν, θέλω δὲ ἀναμείνῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς παραγωγῆς τοῦ σπαρέντος τούτου σίτου διὰ νὰ γνωρίσω καὶ ταῦ- τα εἰς ὑμᾶς.

Σ. Παβαλάκης, Γεωπόνος

Ἐν ΣΑΡΑΚΙΝΙῳ τῇ 14 Ἀπριλίου 1927.

Ἀξιότιμε Κύριε Διευθυντά,

Λαμβάνω συχνάκις τὸ εὐεργετικὸν τοῖς πᾶσι ὑμέτερον φύλλον «ὁ Ἀγροτικὸς Ταχυδρόμος» τὸ φῶς τοῦ τυφλοῦ, διότι ὁ κοσμάκης μέχρι σήμερον ἔμενε τυφλὸς καὶ περίμενε εἰς τὴν τύχην (πέσε πῆται νὰ σὲ φάω) ἀλλὰ ὁ «Ἀγροτικὸς Τα- χυδρόμος λέγει (σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει) κουνίσου νὰ σὲ κουνίσω, ρίξε λιπάσμα νὰ φᾶς ψωμί. Ἀγόρασα λιπάσμα τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. τύπου 6-8-8 διὰ τὰ λαχανικά μου τὰ ὁποῖα ἔχω εἰς τὸ κέντρον τοῦ χωρίου καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων θὰ εἶνε ὑπὸ τὰ ὄμματα ὄλων τῶν γειτόνων μου ὡς τοῦτο ἐγένετο εἰς τὰ σιτηρά μου. Παρέλειψα δὲν ἄσας ἀναφέρω ὅτι τὸν τύπον 6-8-8 ἐδοκίμασα εἰς ταῖς γλάστρας τοῦ σπητιοῦ μου ἐλίπανα τὰς πρὸ ἑνὸς ἔτους σπαρμένους γαρουφαλῆς. Θαῦμα ἀπίστευτον, κλώνους ἀρκετοὺς, φύλλα ζωηρὰ καὶ ἀνθῇ πρῶτα πολὺ βιολέτα ἀνθίσασα καὶ ἔτοιμη νὰ ξηρανθῇ, λιπανθεῖσα ἀνέζησε, ἐβλάστησε καὶ ἀνθῆσε ἐκ νέου.

Μὲ θερμὰ συγχαρητήρια εἰς τὴν ἑταιρίαν χημ. λιπασμάτων **Χρηστος Β. Πολυδόπουλος**

ΜΑΡΑΣΑΝΙ-Τσουτλίου-Κοζάνης 12)3)27

Ἔως τώρα κ. Μουράτογλε στὸ ἀπορριμματομένο αὐτὸ μέρος τῆς Ἑλλάδος τὰ χημικὰ λιπάσματα ἦσαν τελείως ἀγνωστα, μόλις ὅμως διαβάσαμε τὸ περιοδικόν σας ἀμέσως ἀγοράσαμεν ἀρκετοὺς σάνκκους τύπου 4-12-3 καὶ τὰ ρίξαμεν εἰς τὰ χωρά- φια μας. Τὰ βλέπομεν ὅμως τώρα ὅτι ἔχουν μεγάλην πολὺ μεγάλην διαφορά ἀπὸ τὰ ἀλίπαστα χωράφια καὶ ὅλοι οἱ γεωργοὶ εἶνε κατευχαριστήμενοι.

Ἡκούσαμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν εἶδαμε καμμίαν ἐργασίαν, ἴσως νὰ ὑπάρχουν καὶ νομογεωπόνοι, ἀλλὰ τί νὰ κάνουν ναρθοῦν εἰς τὰ δικὰ μας τὰ μέρη ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἀμαξωτὸς δρόμος; καὶ ἔτσι ἡμεῖς μένομεν εἰς ἀρχέγονον κατάστασιν.

Β. Τζωρτζης

ΣΤΑΡΤΙΣΤΑ Ζυρνόβου-Δράμας 14)3)27

Πρὸ τριῶν ἐτῶν εἶχον προμηθευθῇ μερικὸς σάνκκος λι- πάσματος τῆς ὑμετέρας ἑταιρίας τύπου 6-8-8 ἀπὸ τὸν Σύν- σμὸν Προσωσιάνης, καὶ ἔρριξα εἰς τρία στρέμματα καπνοχώ- ραφα, τὰ ὁποῖα εἶχαν μεγάλην διαφοράν εἰς ποσότητα καὶ ποιότητα.

Ἐκτοτε δὲν μετεχειρίσθηκαμε λιπάσματα, διότι δὲν εἴμ- ποροῦσα νὰ πείσω τὸν πατέρα μου ν' ἀγοράσῃ, τώρα ὅμως ποῦ ἐχώρισα, ὁ πόθος μου εἶνε πῶς νὰ προμηθευθῶ λιπάσματα τῆς Ἑλληνικῆς ἑταιρίας.

Διὰ τοῦτο θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ ὑποδείξετε μὲ τί τρόπον θὰ εἴπωρῶ νὰ προμηθευθῶ ἐπὶ πιστώσει λιπάσμα- τα ἀπὸ τὸν ἐν Σέρραις ἀντιπρόσωπόν σας, καθότι ὁ Σύνισμός μας ἔπαυσε πλέον νὰ ἐργάζεται καὶ εὐρίσκεται σχεδὸν ἐν διαλύσει.

Μ. Γεωργιάδης.

ΔΕΡΒΕΝΙΟΝ Κορινθίας 20)3)27

Ἀξιότιμε Κε Διευθυντά «Ἀγροτικὸν Ταχυδρόμου».

Δημοσιεύσατε εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον σας τὰ μεγάλα κα- τορθώματα τοῦ λιπάσματος τύπου 7-7-3 τὸ ὁποῖον μεταχει- ρίσθηκα ἐφέτος εἰς τοὺς ἀγρούς μου εἰς τὴν θέσιν Κούργια τῆς Κοινότητος Χελιδωρίου, ἐσπείρα ἀνευ λιπάνσεως 4-12-3 ἐνε- κεν ἐλείψεως. Οἱ γειτόνοι μου εἶχαν λίπανσιν μὲ τὸν τύπον 4-12-3 καὶ ἦσαν πολὺ ἀνωτέρα ἀπὸ τὰ ἰδικὰ μου· μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου τὰ δικὰ μου ἦσαν ὀργώματα ἀλλὰ μίαν ἡμέραν ἔτυχε νὰ συγανηθῶ μὲ τὸν ἀντιπρόσωπόν σας κ. Χρήστον Τσουτσάνην καὶ τοῦ εἶπα τὴν καταστροφὴν τοῦ ἀγροῦ μου καὶ μοῦ ἐπέβλεπεν θέλησιν νὰ πάρω τὸν τύπον 7-7-3 νὰ τὸ ρίψω εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ἔπειτα μοῦ εἶπεν ἀπὸ 10—15 ἡ- μέρας νὰ ὑπάγω νὰ ἴδω καὶ θὰ εἶνε ἀνώτερα ἀπὸ τὴν γειτό- ν μου, καὶ πράγματι τὰ ὅσα μοῦ εἶπεν ὁ κ. Χρ. Τσουτσά- νης, ἐβγήκεν σωστὸς εἰς τὰ λεγόμενά του. Τώρα ἔγειναι ἀνω- τερα ἀπὸ τῶν γειτόνων μου, ἀπὸ σήμερον καὶ τὸ ὅδε θὰ μετα- χειρίζομαι τὰ χημικὰ λιπάσματα διότι εἶδα φῶς καὶ εὐγνω- μὸν τὸν ἀντιπρόσωπόν σας κ. Τσουτσάνην, καθὼς εἶδα καὶ μεγάλην ὠφέλειαν ἐκ τῆς λινοπότητος τὴν ὁποῖαν μεταχειρίσθη- κα εἰς ἕνα μοσχάρι τὸ ὁποῖον ἦτο ἔτοιμον διὰ νὰ ψωφίσῃ μό- λης τὸ ἐπείσα 15—20 ἡμέρες ἀμέσως ἐπάχυνε, αὐτὰ συνιστῶ εἰς τοὺς ἀναγνώστας νὰ μεταχειρίζονται τὰ χημικὰ λιπάσμα- τα καὶ λινοπότητα τῆς ἐλληνικῆς ἑταιρίας. Ζήτω ἡ ἐλληνικὴ ἑταιρία δ. ἃ τὰ μεγάλα κατορθώματά της.

Δερβένιον 20 Μαρτίου 1927.

Μεθ' ὑπολήψεως **Χρηστός Κανελλάκης.**

ΑΓΛΩΝΑΡΙΟΝ, —Εὐβοίας 22)3)27

Διὰ τῆς παρουσίας μου σπεύδω νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὸ ἀναληφθὲν ἔργον τῆς μορφώσεως τοῦ Ἀγροτ. κόσμου διὰ τοῦ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «Ἀγρ. Ταχυδρόμου», ὡς καὶ διὰ τὸν θρίαμβον τῶν ὑπὸ τῆς Α.Ε.Ε.Χ.Π.Α. κατασκευαζομένων λιπασμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων χρησιμοποίησας πρῶτην φορὰν ἐφέτος 20 σάνκκους διὰ τὴν λίπανσιν τοῦ ἀγροῦ μου εἶδα τὰ καταπληκτικὰ ἀποτελέσματα, ὁπολοῦν τὴν παραγωγὴν διπλασίαν, καὶ ἐπὶ πλέον τῆς περισυνῆς, ἐπιφυλάσσομαι δὲ τὸ ἐπόμενον νὰ κάμω μεγαλυτέραν χρῆσιν τούτων.

Μ. Βασιλείου.

ΝΕΟΧΩΡΙ-Θηβῶν Μάρτιος 1927

Ἐσπεραμε δέκα στρέμματα καὶ ἐκάμαμεν ἕως 70 κοιλὰ, ὁ δὲ γείτων ὁ ὁποῖος ἦτο παραπλεύρως εἶχε 20 στρέμματα καὶ ἔκαμεν 30 κοιλὰ. Εἶδομεν ὅτι μὲ τὰ λιπάσματά σας οἱ ἄγροί προσδεύουν κάλλιστα.

Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ στείλετε ὁδηγίας διὰ τὰ ἐλαιό- δενδρα πῶς πέφτει τὸ λιπάσμα καὶ πόσο χρειάζεται διὰ τὴν ρίζαν καὶ τὴν λίπασμα διὰ τὴν πατάτα, διότι δὲν εἰσέφρομεν πῶς νὰ χρησιμοποιοῦμεν τὰ λιπάσματα.

Σ. Π. Πρεβίτης.

ΠΗΓΑΔΑΚΙΑ-Ζακύνθου, Μάρτιος 30)1927

Σας γνωστοποιῶ, ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρῆσιν τῶν Χημικῶν λιπασμάτων τῆς ἑταιρίας σας, ὅτι ἔχω χωράφια ἐκτάσεως δέκα στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐγκαταλελειμένα πρὸ δε- καπενταετίας καὶ πλέον, λόγω μὴ ἐπαρκείας τῆς κόπρου πρὸς λίπανσιν αὐτῶν, καὶ ὅττω ἦσαν ἔρμια τῶν ποιμένων, ἐ- φέτος δὲ χρησιμοποίησας λιπάσματα τῆς ἑταιρίας σας σπαρ- θέντων ἀγριοκουκίων ἐπὶ αὐτῶν παρουσιάζουν ἀπὸ σήμερον καταπληκτικὴν πρόδοον τοῦ ὁποῦο τὴν εὐγνωμοσύνην ὀφείλω εἰς τὴν ἑταιρίαν σας. Κατὰ τὸ ἐρχόμενον ἔτος σᾶς ὑπόχο- μαι ὅτι θὰ χρησιμοποίησω εἰς ἑλα μου τὰ κτήματα λιπάσματα

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Κεφάλαιον ἐξ ὁλοκλήρου καταβεβλημένον Δραχ. **15.000.000.—**

Κεφάλαια ἀποθεματικά καὶ κρατήσεις » **44.264.423**

ΕΔΡΑ ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Σταδίου 33. ΑΠΟΘΗΚΑΙ: ἐν Ἀθήναις Παλαιὸς σιδηροδρομικὸς σταθμὸς Θησείου.
Ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ ὁδὸς Ἀριστείδου 20. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τοῦ Κράτους.

Κατασκευάζονται εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς φωσφορικῆς καὶ σύνθετα λιπάσματα, θεϊκὸν δξύ, ὀδροχλωρικόν, νιτρικόν, θεϊκὸς σίδηρος, καὶ περροσπορίνη κτλ. Εἰς τὸ εἰδικὸν δὲ ἐργοστάσιον ΥΑΛΟΥΡΓΙΑΣ κατασκευάζονται δαμιτζάναι, τριάλοι, διάφορα ἐπιτραπέζια εἶδη (ποτήρια) ὑαλοπίνακες (τζάμια) κλπ.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΧΗΜΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Τύποι Λιπασμάτων	Ὁ τόννος 1000 κιλά ἡμίσακκοι	Παρατηρήσεις διὰ τὴν χρησιμοποίησιν
Α. Φ. Κ. Δραχ.		Α'. Κτηνονικῶν συνθέτων Χημ. Λιπασμάτων.
0—16—0	1270.—	==Πρὸς συμπλήρωσιν κόπρου πρὸς 5—10 ο)α τοῦ βίου τῆς κόπρου.
0—12—6	1820.—	==Δι' ὄσπρια, τριφύλλια καὶ συμπλήρωσιν κόπρου διὰ τὰ καλιόφιλα φυτά.
4—12—3	2860.—	==Διὰ δημητριακά, ἀραβόσιτον καὶ διὰ τὰ φυτὰ τῆς ἀροτραίας καλλιεργείας.
4—10—5	2890.—	
4—10—10	3085.—	==Δι' ἄμπελον, σταφιδάμπελον, εἰλαίαν, ὀπωρφόρα καὶ παντὸς εἶδους δένδρα.
6—8—8	3510.—	==Διὰ πατάταν, καπνόν, ἐσπεριδοειδῆ, κηπουρικά, δι' ἄνθη καὶ ἐν γένει δι' ὅλα τὰ πολυτίμητα φυτά.
7—7—3	3705.—	==Διὰ σπορεῖα ἐν γένει (καπνοῦ, ντομάτας κλπ.) κακοχειμωνιασμένα σιτάρια, κριθάρια κλπ. (Α' ἐπιφανείας).
		Β'. Ἀπλῶν λιπασμάτων
15—0—0 Αἱ τιμαὶ δι-		==Νίτρον
20—0—0 δονται δι' ἄλ-		==Θεικ. Ἀμμωνία
10—0—48 ληλογραφίας		==Θεικὸν κάλι
		Ἡ χρῆσις τῶν ἀπλῶν λιπασμάτων παρουσιάζει δυσκολίας καὶ ἐνέχει κινδύνους ἀποτυχιῶν.

Αἱ ἄνω τιμαὶ εἶναι ἀπλῶς ἐνδεικτικαί. Αἱ πραγματικαὶ τιμαὶ μεταβάλλονται ἀναλόγως τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος.

Παράδοσις εἰς τὰ ἐν Πειραιεὶ ἐργοστάσια μας τοῖς μετρητοῖς, εἰς μονοὺς σάκκους. (Τὰ ἐκείθεν δὲ μέχρι τοῦ Σ. Σταθμοῦ ἢ τοῦ πλοίου ἔξοδα εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ). Ἀξία διπλῶν σάκκων δρχ. 15 ἑκαστος. Ἀξία διπλῶν ἡμισάκκων δρχ. 12 ἑκαστος.

Οἱ σάκκοι εἶναι σφραγισμέναι μετὰ τὴν μεταλλίνην σφραγίδα. Ἡ περιεκτικότης τοῦ λιπάσματος εἶναι ἡγγυημένη, ἐφ' ὅσον ἡ σφραγὶς εἶναι ἀπαραβίαστος.

Ἡ ἀξία τῶν λιπασμάτων ἐμβάλλεται συγχρόνως μετὰ τὴν διαβίβασιν τῆς παραγγελίας. Οἱ ἀντιπρόσωποι μας ὑποχρεοῦνται νὰ πωλῶσιν εἰς τὰς ἄνω τιμὰς τοῦ τιμολογίου μας, ἐπηυξημένους μόνον μετὰ τὰ ἔξοδα μεταφορῶν ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια τῆς ἑταιρείας εἰς τὸν τόπον τῆς παραδόσεως τοῦ λιπάσματος.

τῆς ἑταιρείας σας, ἤτοι, εἰς ἐλεοστάσια, σταφιδάμπελους, περριβόλια καὶ κηπουρικά.

Κ. Α. Γκοῦσκος.

ΓΕΡΠ-Λευκωσίας-Κύπρου 25)3)27

Παρακαλῶ, ὅπως δημοσιεύσῃτε τὴν κάτωθι ἐπιστολὴν εἰς τὰς στήλας τοῦ «Ἀγρ. Ταχιδίου»:

Ἡ χρῆσις τῶν λιπασμάτων μάρκας «Πετεινοῦ» ἔγινε αἱ εἰς τὸ χωρίον μας κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη. Τὰ θαυμάσια ἀποτελέσματα τῶν ἔτεισαν καὶ τὸν πλέον συντηρητικὸν γεωργὸν ὅπως τὸ λοιπὸν δὲν ἀφίνη οὔτε σκάλαν (στρέμμα) χωρὶς λίπασμα.

Ὅπως σὰς γράφω ἀνωτέρω μόνον τὰ τελευταῖα δύο ἔτη ἤρchi-σε νὰ γίνεταί χρῆσις τῶν λιπασμάτων, καὶ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἔτος ἐξωδεύθησαν περὶπου 300 σάκκοι, τὸ 2ον 800, καὶ εἰς ἄλ-

λο ἔως ἐλπίζω νὰ ὑπερβῶν τοὺς χιλίους, διότι οἱ χωρικοὶ μας τὸ θεωροῦν πλέον ὥς 8ον θαῦμα.

Χ. Πέτρου (διδάσκαλος ΓΕΡΠ)

ΚΥΝΟΠΙΑΣΤΕΣ-Κερκύρας 1η Ἀπριλίου 1927

Ἡ ἐν τῇ περιφερείᾳ μας κατανάλωσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς ἀναγεννήσεως τῶν προϊόντων ὑπῆρξε λίαν ἐπαινετή, διότι εὐτυχῶς τὸ ἐνοίωσαν καὶ ἡ γριουλὴ τῶν χωριουδιῶν ὅτι τὸ μόνον καὶ ποῦ ὀρέγονται καὶ καρποφοροῦν τὰ φυτὰ ἐν γένει εἶνε τὸ λίπασμα τῆς Α.Ε.Χ.Π. καὶ γι' αὐτὸ τὸ συνιστῶ εἰς ὅλους τοὺς ἀγροτοεργάτας πρὸς τὸ συμφέρον των, καὶ γενικὸν τοιοῦτον.

Ι. Ν. Σκιαδόπουλος. κτηματίας

